

CEL STRATEGICZNY:

I. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

Cel operacyjny: Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców miasta.

Zadanie: Dostarczanie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej.

W 2007 r. kryterium dochodowe ustalone dla celów pomocy społecznej na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24.07.2006 r. w sprawie zweryfikowania kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej wynosiło:

- na osobę samotnie gospodarującą – 477 zł
- na osobę w rodzinie – 351 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, w ramach swojej działalności statutowej, udzielał pomocy rodzinom i osobom samotnie gospodarującym, które znalazły się w trudnej sytuacji materialnej.

Tabela 1. Udzielone świadczenia – zadania własne gminy

Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Zasiłki okresowe	5 411	11 520	4 068 129
2.	Usługi opiekuńcze	244	275	1 184 983
3.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	22	44	24 000
4.	Sprawienie pogrzebu, w tym:	39	43	52 147
	- dla osób bezdomnych	4	4	4 323
5.	Inne zasiłki celowe i w naturze, w tym	6 648	14 620	3 926 100
	- zasiłki specjalne celowe	1 121	2 558	413 754

Zasiłki okresowe są świadczeniami pieniężnymi należącymi do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym. Gmina otrzymuje dotację na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe do minimalnej wysokości zasiłku, która na rok 2007 została określona następująco:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej jest to **35 % różnicy** między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- w przypadku rodziny jest to **25 % różnicy** między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

Tabela 2. Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminy

Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Zasiłki stałe, w tym:	1 243	1 511	4 513 077
	- osoba samotnie gospodarująca	1 067	1 130	4 119 138
	- osoba pozostająca w rodzinie	176	450	393 939
2.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną	4	4	4 784
3.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	25	28	151 872

Tabela 3. Udzielone świadczenia – zadania z zakresu administracji rządowej

Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Pomoc dla uchodźców, w tym:	25	79	247 188
	- świadczenia pieniężne na utrzymanie	25	79	247 188
	- wydatki związane z nauką języka polskiego	-	-	-

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie objęli pracą socjalną 10 941 rodzin. Udzielali porad specjalistycznych i prawnych osobom korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej oraz tym, które się o taką poradę zwróciły w związku z trudną sytuacją rodzinną czy materialną. Ponadto osoby potrzebujące były kierowane

do organizacji pozarządowych (m.in.: Caritas, PKPS, „Eleos”, PCK) gdzie otrzymywały pomoc rzeczową w postaci żywności, odzieży, leków; z pomocy tej skorzystało 1 407 osób.

Zadanie: Zapewnienie posiłku osobom starszym, ubogim.

W 2007 roku z usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej skorzystało 620 osób dorosłych, w tym 505 osób w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. DDPS przygotowywał i wydawał średnio 400 obiadów dziennie.

MOPR przyznał 8932 osobom zasiłki celowe na żywność w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zadanie: Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich:

- posiłków w szkołach i przedszkolach
W ramach realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” sfinansowano posiłki w szkołach i przedszkolach dla 4 615 dzieci (sprawozdanie MOPR).
- dofinansowanie do zakupu przyborów szkolnych
W roku 2007 dofinansowanie do zakupu podręczników otrzymało 941 uczniów na sumę 120 474,83 zł, natomiast dofinansowanie do zakupu jednolitego stroju otrzymało 1 989 uczniów i wynosiło 99 450 zł.
- wspieranie i dofinansowanie wypoczynku dzieci z rodzin o niskich dochodach oraz niewydolnych wychowawczo

W styczniu i lutym 2007 r. MOPR zorganizował zabawę choinkową dla dzieci z rodzin zastępczych. Z inicjatywy MOPR w 2007 r. rodziny zastępcze wyjechały na wypoczynek wakacyjny z terapią dla dzieci i rodzin do Ośrodka Stowarzyszenia „Droga” w Jastarni.

W okresie 23.06.2007 r. – 31.08.2007 r. zostało zrealizowane zadanie publiczne w zakresie wypoczynku letniego dzieci i młodzieży szkolnej – WAKACJE 2007 na sumę 165 772,00 zł. Realizatorami zadania były organizacje pozarządowe i społeczne: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski, Wspólnota „KAIROS”, Spółdzielczy Klub Sportowy „Cresovia”, KAISHO Karate Klub, Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej, Klub Sportowy „Podlasie”, Podlaskie Stowarzyszenie Shidokan Karate, Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Białostocka, Międzyszkolny Klub Sportowy „JUVENIA”, Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Harcerskich „OTWÓRZMY BRAMY”, Stowarzyszenie Czciocieli Miłosierdzia Bożego Archidiecezji Białostockiej, Białostockie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Uczniowski Klub Sportowy „KALIBER”, Fundacja Edukacji i Twórczości, CARITAS Archidiecezji Białostockiej, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „DROGA”, Fundusz Białystok Ojcu Świętemu, Akademicki Związek Sportowy w Białymstoku Organizacja Środowiskowa Województwa Podlaskiego, „JEDEN ŚWIAT” Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Specjalnej Troski, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „SZANSA”, Katolicki Klub Sportowy „PIAST” przy Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Ducha Świętego w Białymstoku. Ponadto dzieci objęte opieką Placówki Wsparcia Dziennego WPOW „Jedynka” nieodpłatnie wyjeżdżały na wakacje oraz ferie zimowe.

- stypendia socjalne
W związku z realizacją uchwały Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 21 marca 2005 r. w sprawie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Białystok w roku szkolnym 2006/2007 3368 uczniów otrzymało stypendia szkolne.

Zadanie: Wspieranie rodziny poprzez realizację systemu świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne wypłacone w okresie styczeń - grudzień 2007 r.

L.P.	Wyszczególnienie	Wydatki I-XII.2007(w zł)	Liczba przyznanych świadczeń I-XII.2007	Wydatki w ramach koordynacji	Liczba przyznanych świadczeń w ramach koordynacji
1.	Zasiłki rodzinne	15 576 701	256 658	704	12
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych , w tym z tytułu: /wiersz 2.1+2.2+2.3+2.4 +2.5+2.6+2.7+2.8/	11 866 163	78 311	2 120	10
2.1.	urodzenia dziecka	1 447 000	1 447	0	0

2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	3 496 717	8 987	1 600	4
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	44 334	113	0	0
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	2 251 522	13 061	0	0
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego /w. 2.5.1 + 2.5.2/	860 640	11 151	0	0
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	93 480	1 558	0	0
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	767 160	9 593	0	0
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	1 468 690	14 687	200	2
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: /w. 2.7.1 + 2.7.2/	49 020	762	0	0
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	24 570	273	0	0
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której jest szkoła	24 450	489	0	0
2.8.	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 248 240	28 103	320	4
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w1 + w2)	27 442 864	334 969	2 824	22
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	6 739 153	44 048	765	5
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 545 642	3 705	0	0
6.	Świadczenia opiekuńcze (w4+w5)	8 284 795	47 753	765	5
7.	Razem (wiersz 3 + wiersz 6)	35 727 659	382 722	3 589	27
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 772 000	2 772	1 000	1
9.	Razem (w7 + w8)	38 499 658	385 494	4 589	28

Do Działu Świadczeń Rodzinnych w 2007 r. zgłosiło się **17 240 wnioskodawców** ubiegających się o świadczenia rodzinne, w tym z wnioskiem o:

- zasiłki rodzinne – 15 373 osób,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka – 1615 osób,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 252 osób.

O zaliczkę alimentacyjną ubiegało się **1 799 wnioskodawców**; przyznano 29 331 świadczeń na kwotę 6.559.745zł.

W roku 2007 w Dziale Świadczeń Rodzinnych wydano:

- 13 431 decyzji przyznających zasiłki rodzinne wraz z dodatkami,
- 1 167 decyzji przyznających zasiłki pielęgnacyjne,
- 2 055 decyzji przyznających zaliczkę alimentacyjną,
- 2 732 decyzje na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka.
- 415 decyzji na świadczenia pielęgnacyjne.

Dział Świadczeń Rodzinnych zgodnie z uchwałą Nr XLII/463/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30.05.2005 r. wypłacił w roku 2007 podwyższony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka (Dz.Urz. Woj. Podlaskiego Nr 139 poz. 1642 z późn. zm.). Przyznano 1 466 świadczeń na kwotę 733 000 zł.

Cel operacyjny: Rozwój budownictwa mieszkaniowego pozwalającego na osiągnięcie wskaźnika 400 mieszkań na 1000 mieszkańców w 2010 r.

Zadanie: Uznanie budowy mieszkań socjalnych jako jednego z priorytetów polityki społecznej miasta.

Departament Inwestycji Urzędu Miejskiego w Białymstoku w dniu 8 listopada 2007 roku przekazał do użytku 70 mieszkań socjalnych przy ul. Św. Proroka Eliasza 3. Zaplanowano również opracowanie dokumentacji technicznej na budowę 300 mieszkań komunalnych w rejonie ul. Bema i ul. Wojsk Ochrony Pogranicza.

Cel operacyjny: Tworzenie bazy lokalowej dla ludzi będących w trudnej sytuacji mieszkaniowej.

Zadanie: *Rozwój i wspieranie wariantowego programu mieszkaniowego adresowanego do rodzin o zróżnicowanych zasobach finansowych.*

- Na liście osób uprawnionych do wynajęcia lokalu mieszkalnego z zasobu Gminy Białystok umieszczono 4 osoby bezdomne, 2 z nich otrzymały mieszkania w 2007 r.
- Dokonano jednej zamiany lokalu osobie niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim, na lokal dostosowany do jej potrzeb.
- W ramach MOPR w Białymstoku funkcjonuje mieszkanie chronione przy ul. Pułaskiego 63 m 56. Na dzień 31 grudnia 2007 r. zamieszkiwały w nim 3 osoby.

Cel operacyjny: Zapobieganie degradacji ekonomicznej i społecznej osób i rodzin bezdomnych.

Zadanie: *Wspieranie programów umożliwiających tworzenie i funkcjonowanie placówek udzielających schronienia osobom bezdomnym.*

Na terenie Białegostoku działają 2 organizacje pozarządowe dofinansowywane z budżetu Miasta, które prowadzą ośrodki pobytu całodobowego dla osób bezdomnych:

- Caritas Archidiecezji Białostockiej zapewniające 150 miejsc, w tym 120 miejsc noclegowych oraz 30 miejsc w ogrzewalni,
- Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat” zapewniające 23 miejsca dla bezdomnych mężczyzn opuszczających zakłady karne.

Cel operacyjny: Ochrona bezpieczeństwa socjalnego niepełnosprawnych mieszkańców miasta.

Zadanie: *Wspieranie programów pomocowych na rzecz ochrony standardu życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usuwania barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu. Wspieranie osób niepełnosprawnych w zakresie zaopatrzenia w środki ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny.*

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej dofinansowywał w 2007 r.:

- uczestnictwo osób niepełnosprawnych i opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- organizację działalności z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- rehabilitację dzieci i młodzieży,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- działalność warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela 5. Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków w 2007 r. w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

NIEPEŁNOSPRAWNE OSOBY DOROSŁE		Liczba wniosków	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł
Bariery techniczne		66	56	92 000
Bariery w komunikowaniu się		193	164	338 480
Bariery architektoniczne		31	21	173 647
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze		1 610	1 539	1 366 461
Sprzęt rehabilitacyjny – osoby niepełnosprawne		89	82	101 695
Turnusy rehabilitacyjne	Dorośli	1 315	962	611 516
	Dzieci	180	161	180 365
Sport, kultura, rekreacja i turystyka		36	31	130 735
Warsztaty terapii zajęciowej			117 uczestników*	1 564 871

	3 520	3 016	
		suma:	4 559 770

REHABILITACJA DZIECI I MŁODZIEŻY	Liczba wniosków	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł
Bariery techniczne	4	4	16 986
Bariery w komunikowaniu się	28	28	76 929
Bariery architektoniczne	11	7	78 062
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	237	237	206 389
Sprzęt rehabilitacyjny – osoby niepełnosprawne	35	35	59 745
Sport, kultura, rekreacja i turystyka	3	3	5 409
	318	314	443 520
		suma:	
ŁĄCZNIE:	3 838*	3 330	5 003 290

* nie dotyczy uczestników WTZ

Zespół Pracowników Socjalnych Nr 9 posiada w swoich zasobach sprzęt rehabilitacyjny (wózki inwalidzkie, kule łokciowe, balkoniki), który udostępniany jest na podstawie umowy użyczenia. W 2007 r. ze sprzętu rehabilitacyjnego skorzystało 8 osób.

W 2007 r. MOPR wspólnie z Zespołem Szkół Katolickich, Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Specjalnej Troski „Jeden Świat”, Polskim Stowarzyszeniem Pedagogów i Animatorów „Klanza”, Wojewódzkim Urzędem Pracy i in. organizował imprezy sportowe i integracyjne, choinkę, warsztaty teatralne, „Giełdę szans”, w których uczestniczyły dzieci i młodzież niepełnosprawna.

Zadanie: Rozwój usług opiekuńczych, w szczególności specjalistycznych.

MOPR w ramach zapewnienia opieki osobom chorym, niepełnosprawnym, które z powodu wieku wymagają pomocy innych osób, podejmował współpracę z organizacjami świadczącymi pomoc o charakterze usług opiekuńczych tj.: PCK, Caritas, PKPS, w zakresie opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi. 358 osobom przyznano decyzją świadczenia w postaci usług opiekuńczych oraz 25 osobom przyznano decyzją świadczenia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. MOPR w zakresie opieki na osobami starszymi i przewlekle chorymi współpracował ze Zgromadzeniem Sióstr Franciszkanek od Cierpiących. Zgromadzenie prowadzi Dom Opieki Społecznej, do którego Ośrodek kierował osoby przewlekle chore, które ze względu na stan zdrowia lub wiek potrzebują stałej opieki i pielęgnacji.

W 2007 r. Miasto Białystok dwóm organizacjom pozarządowym, tj. Podlaskiemu Zarządowi Okręgowemu Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej oraz Zarządowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża w Białymstoku z tytułu świadczenia 12 656 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych na rzecz mieszkańców Białegostoku z zaburzeniami psychicznymi, udzieliło dotacji w łącznej wysokości 151 872 zł.

Jednocześnie w 2007 r. Miasto Białystok trzem organizacjom pozarządowym, tj. Podlaskiemu Zarządowi Okręgowemu Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Caritas Archidiecezji Białostockiej oraz Zarządowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża w Białymstoku z tytułu świadczenia 111 827 godzin usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych na rzecz mieszkańców Białegostoku - osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób w miejscu ich zamieszkania udzieliło dotacji w łącznej wysokości 1 163 420 zł.

Zadanie: Poradnictwo prawne, socjalne służące osobom niepełnosprawnym.

W roku 2007 w ramach pomocy osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin udzielono 356 porad socjalnych, między innymi dotyczące przysługujących ulg i uprawnień oraz dostępnych form rehabilitacji i pomocy społecznej. Osoby te zostały skontaktowane ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach pracy socjalnej działały grupy wsparcia i grupy samopomocowe, z którymi współpracował oraz koordynował ich działania Zespół Pracowników Socjalnych MOPR Nr 9. Grupy te podejmowały działania skierowane na usamodzielnienie osób niepełnosprawnych oraz wyprowadzanie ich z kręgu pomocy społecznej.

Cel operacyjny: Wspieranie działań na rzecz integracji mniejszości romskiej.

Zadanie: Poprawa sytuacji bytowej rodzin romskich poprzez:

- Dofinansowanie remontów mieszkań

W ramach realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku Programu na rzecz społeczności romskiej 27 rodzin romskich otrzymało dofinansowanie na zakup materiałów remontowych, pokrycie kosztów usług remontowych, sprzętów gospodarstwa domowego. Wydatkowano 23.552,55 zł, w tym z dotacji budżetu państwa 18.999,82 zł.

- Poprawa poziomu wykształcenia Romów poprzez zwiększenie dostępu dzieci do edukacji (wyprawki szkolne, zajęcia wyrównujące, nauka języków obcych)

W ramach Programu na rzecz społeczności romskiej:

- zakupiono bilety komunikacji miejskiej dla 15 dzieci dojeżdżających do szkół (dotacja z MSWiA),
- dofinansowano kursy językowe 9 dzieciom romskim (dotacja z MSWiA),
- zakupiono podręczniki i przybory szkolne 25 dzieciom romskim (dotacja z MEN).

Ponadto w ramach Programu na rzecz społeczności romskiej realizowanego przez MOPR podjęto działania w module - Ochrona zdrowia polegające na sfinansowaniu leczenia stomatologicznego oraz zakupie szczoteczek i past do zębów w ramach profilaktyki i zdrowia jamy ustnej (dotacja MSWiA). Z tej formy pomocy skorzystało 30 dzieci romskich i 12 osób dorosłych, które skorzystały z leczenia stomatologicznego w wybranej przez siebie przychodni stomatologicznej.

- Podtrzymanie tożsamości etnicznej i kultury romskiej

W 2007 r. w ramach Programu na rzecz społeczności romskiej wspierano kontynuację zajęć romskiego zespołu tanecznego, opłacono zajęcia ogniska muzycznego a także zakupiono sprzęt muzyczny z otrzymanej dotacji z MSWiA.

Cel operacyjny: Podejmowanie działań na rzecz integracji uchodźców.

Zadanie: Pomoc finansowa i rzeczowa uchodźcom ze statusem uchodźcy i osobom z pobytem tolerowanym.

Tabela 6. Pomoc uchodźcom udzielona w roku 2007 przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Pomoc dla uchodźców, w tym:	25	79
	- świadczenia pieniężne na utrzymanie	25	79

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ściśle współpracował na rzecz uchodźców z „Caritas” Archidiecezji Białostockiej, ośrodkami dla uchodźców, Powiatowym Urzędem Pracy oraz ze szkołami. Współpraca dotyczyła wymiany informacji na temat poszczególnych środowisk, realizacji obowiązku szkolnego przez dzieci uchodźców, pomocy w znalezieniu mieszkania, pomocy w czynnościach proceduralnych dotyczących uzyskania właściwej dokumentacji, a także w uzyskaniu statusu osoby bezrobotnej, numeru PESEL, wsparcia rzeczowego ze strony „Caritas”. W 2007 r. Ośrodek objął pomocą 65 rodziny (79 osób w rodzinach) uchodźców.

Zadanie: Nauka języka polskiego i szkolenia zawodowe, pomoc w adaptacji w środowisku.

- W roku szkolnym 2007/2008 w szkołach podstawowych i publicznych gimnazjach miasta Białegostoku obowiązek szkolny realizuje 150 cudzoziemców pochodzenia czeczeńskiego, starających się o nadanie statusu uchodźcy. W roku szkolnym 2006/2007 przyznano 23 godziny na dodatkowe lekcje języka polskiego dla dzieci cudzoziemców.
- W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 2 w Białymstoku objęto zajęciami socjoterapeutycznymi prowadzonymi przez psychologa i pedagoga, dwie grupy dzieci czeczeńskich;
- Na bieżąco prowadzone są badania diagnostyczne oraz poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne w stosunku do dzieci czeczeńskich;
- Uczniowie z rodzin uchodźców otrzymują nieodpłatnie podręczniki szkolne oraz mundurki szkolne;
- Prowadzone są dodatkowe zajęcia wyrównawcze z języka polskiego, matematyki, logopedyczne, socjoterapeutyczne;
- W Szkole Podstawowej Nr 26 organizowany był Dzień Uchodźcy przy współudziale „Caritas”;
- Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku skierował na szkolenie „Prawo jazdy kat. C” jedną osobę bezrobotną z powiatu grodzkiego posiadającą status uchodźcy.

Cel operacyjny: Promocja zdrowia i rozwój systemu ratownictwa.

Zadanie: *Inicjowanie i wspieranie programów profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia i profilaktyki prozdrowotnej.*

Rada Miejska Białegostoku przyjęła:

- uchwałą Nr LXII/776/06 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 23 października 2006 r. „Miejski program promocji zdrowia i profilaktyki na 2007 r.”,
- uchwałą Nr VII/53/07 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 26 lutego 2007 r. „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2007 r.”

Cel operacyjny: Wdrażanie programów promocji zdrowia.

Zadanie: *Realizacja programów promocji zdrowia i profilaktyki I-rzędowej w środowisku nauczania i środowisku lokalnym.*

- Program Profilaktyki Chorób Nowotworowych u Kobiet:
  - zakup badań usg piersi ,
  - zakup badań mammograficznych dla kobiet w wieku 40 – 49 lat,
  - w szkołach ponadgimnazjalnych realizowany był program edukacyjny „Różowa Wstążeczka”.
- Program profilaktycznych badań w kierunku wykrycia jaskry.
- Program stwarzania warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączenie się lub powrót do czynnego życia:
  - prowadzenie w mieście 3 żłobków integracyjnych i 1 grupy wczesnej interwencji,
  - dofinansowanie rehabilitacji kobiet po zabiegu mastektomii,
  - dofinansowanie rehabilitacji osób chorych na stwardnienie rozsiane.
- Programy z zakresu zdrowia psychicznego:
  - dofinansowanie prowadzenia ośrodka wsparcia i rehabilitacji psychospołecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
  - program psychoedukacyjny walki ze stresem „Jak żyć z innymi” realizowany w szkołach gimnazjalnych,
  - program psychoedukacyjny walki ze stresem „Stres pod kontrolą” realizowany w szkołach ponadgimnazjalnych w klasach maturalnych,
  - finansowanie działalności Telefonu Zaufania,
  - szkolenie nauczycieli z zakresu przeciwdziałania próbom samobójczym dzieci i młodzieży,
  - szkolenie nauczycieli w zakresie pracy metodą Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym (ze szczególnym uwzględnieniem przemocy w rodzinie),
  - prowadzenie grupy wsparcia w zakresie profilaktyki wypalenia zawodowego nauczycieli.
- Program „Opieka nad kobietą ciężarną i noworodkiem” polegająca na prowadzeniu Szkoły Rodzenia.
- Program działań zmierzających do zmniejszenia szkodliwości palenia tytoniu wśród mieszkańców miasta Białegostoku:
  - organizacja przeglądu dziecięcej twórczości teatralnej „Bądź Zdrow”,
  - prowadzenie Punktu Poradnictwa Antynikotynowego,
  - realizacja 5 programów edukacji antynikotynowej w szkołach wszystkich szczebli nauczania,
  - prowadzenie konkursów o tematyce antynikotynowej skierowanych do różnych grup wiekowych.
- Program edukacyjny „Już dziś możesz zadbać o zdrowie swojego przyszłego dziecka”.
- Działania w ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych.
- Program pierwszej pomocy przedmedycznej w nagłych wypadkach zagrażających życiu „Ratuj życie”.
- Program edukacyjny „Żyj normalnie”.
- Środowiskowy Program Wychowania Zdrowotnego w Szkole”.
- Dofinansowanie działalności Hospicjum „Dom Opatrzności Bożej” w Białymstoku poprzez zakup leków.
- Współpraca z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki i edukacji zdrowotnej.
- Prowadzenie badań socjologicznych „Nauczyciele Białegostoku. Zdrowie, styl życia, środowisko szkolne”.
- Program edukacyjny „Mleko z klasą”.
- Program edukacyjny „Bezpieczny Przedszkolak”.
- Organizacja ogólnokrajowej konferencji „Małe dziecko w XXI wieku”.
- Wspieranie i organizacja konkursów i festynów.

Zadanie: Prowadzenie Szkoły Rodzenia i Żłobków Miejskich (w tym integracyjnych).

W ramach realizacji „Miejskiego Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki”:

- prowadzono Szkołę Rodzenia,
- funkcjonowały 3 żłobki integracyjne.

CEL STRATEGICZNY:

II.PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU, ZAPOBIEGANIE ROZWOJOWI ZJAWISK PATOLOGII.

Cel operacyjny: Wspieranie rodziny/rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.

Zadanie: Organizowanie zajęć informacyjnych dla rodziców w szkołach, wyposażających ich w wiedzę na temat rozwoju dzieci i młodzieży oraz sposobów rozwiązywania powstających problemów.

Powyższe zadanie zostało zrealizowane w 2007 roku poprzez:

- organizację spotkań rodziców z nauczycielami oraz pedagogami szkolnymi w ramach zebrań rodzicielskich,
- zajęcia warsztatowe, mające na celu doskonalenie umiejętności wychowawczych „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” (PPP Nr 2),
- organizację różnych form zajęć pozalekcyjnych jako alternatywy dla spędzania wolnego czasu,
- realizację zadań wynikających z Programu Profilaktycznego i Wychowawczego Szkoły,
- przystąpienie do programu „Szkoła bez przemocy”,
- prelekcje dla rodziców m.in. na temat: „Problemy emocjonalne dziecka rozpoczynającego naukę szkolną”, „Jak zapobiegać agresji i przemocy”, „Zagrożenia występujące w środowisku rodzinnym i społecznym oraz konsekwencje prawne czynów”, „Problemy okresu dorastania”, „Kary i nagrody w wychowaniu”, „Dojrzałość szkolna”, „Rodzina jako najważniejsza grupa wsparcia”, „Zrozumieć siebie”, „Wczesne rozpoznawanie uzależnień od środków psychoaktywnych”, „Wychowuję nastolatka – rozterki rodziców”, „Niebezpieczeństwo w sieci”, „Nadpobudliwość psychoruchowa – ADHD”,
- spotkania z prokuratorem z Prokuratury Rejonowej w Białymstoku na temat „Konsekwencje zachowań ryzykownych młodzieży”, „Wychowanie w trzeźwości”,
- edukację pedagogiczną rodziców w ramach działania Szkolnego Zespołu ds. Profilaktyki oraz Szkolnego Zespołu ds. Wychowania.

Cel operacyjny: Kompensacja deficytów wychowawczych i edukacyjnych.

Zadanie: Organizowanie i wspieranie warsztatów psychologicznych dla dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie ze stresem, umiejętności rozwiązywania problemów, uczenie asertywności.

W ramach programów i zajęć wychowawczych dla podopiecznych WPOW „Jedynka” z zakresu radzenia sobie ze stresem, umiejętności rozwiązywania problemów oraz uczenia asertywności, realizowano:

- program zajęć psychoedukacyjnych usprawniających komunikację interpersonalną,
- program zajęć socjoterapeutycznych „Poznaj swoje uczucia”,
- program pracy psychoedukacyjnej „Jacy jesteśmy”,
- program zajęć wychowawczych „Poznaj samego siebie”,
- program przygotowania do samodzielności „Nie boję się jutra”,
- cykl zajęć wychowawczych o charakterze integracyjnym „Klub Małolata”,
- program profilaktyczny „Rozwinąć skrzydła” dla młodzieży w grupach usamodzielnienia w ramach którego młodzież uczyła się umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- program profilaktyki „Zdrowa ciąża, macierzyństwo, rodzicielstwo, rodzina” prowadzony dla nieletnich i pełnoletnich matek,
- warsztaty socjoterapeutyczne dla dzieci w wieku 8-10 lat w ramach których dzieci uczyły się między innymi asertywności.

Cel operacyjny: Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS.

Zadanie: Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki narkomanii.

W ramach „Miejskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia” realizowano zadania dotyczące zagadnień z zakresu profilaktyki HIV/AIDS:

- konkurs MAT wygrywa Miłość, Akceptacja, Tolerancja”,
- szkolenie nauczycieli biologii w zakresie „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej”,
- prowadzenie kampanii edukacyjnej „Rodzina – razem przeciw AIDS”,
- organizacja Olimpiady Wiedzy o AIDS.

Działania podjęte w ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”:

- system profesjonalnych szkoleń z przeznaczeniem do różnych grup odbiorców:
  - szkolenia lekarzy POZ z zakresu profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych,
  - szkolenia pracowników policji z zakresu profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych,
- dofinansowanie działań w zakresie profilaktyki I, II, III – rządowej realizowanej przez placówki pomocowe działające na terenie miasta Białystok,
- organizacja na terenie miasta kampanii edukacyjnej „Bliżej siebie – dalej od narkotyków. Szukaj porozumienia ze swoim dzieckiem”,
- Akademia Profilaktyków Szkolnych,
- Żłobkowa Akademia Rodziców,
- program kreowania liderów młodzieżowych wśród studentów uczelni wyższych miasta w ramach projektu „Uczelnie wolne od narkotyków”,
- targi profilaktyczne „Znajdź czas dla swojego dziecka”,
- programy pilotażowe:
  - program edukacyjno – korekcyjny „Terapia przez sztukę”,
- konkurs plastyczno – literacki „Narkotyki? Alkohol? Papierosy? To nie dla mnie!”,
- realizacja programu „Razem z moim dzieckiem”,
- realizacja projektu „Rozwoju umiejętności psychospołecznych – alternatywa wobec autodestrukcyjnych zachowań młodzieży”,
- szkolenia rad pedagogicznych,
- szkolenie instruktorów ZHP w zakresie problematyki uzależnień (alkohol, narkotyki, papierosy) ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży.

W ramach programu „Rozwinąć skrzydła” WPOW „Dwójka” prowadziła zajęcia dotyczące profilaktyki narkomanii oraz HIV/AIDS.

Cel operacyjny: Utrzymanie i wspieranie istniejących sieci placówek dziennego pobytu i świetlic socjoterapeutycznych. Popieranie rozwoju nowych placówek.

Zadanie: Wspieranie działalności klubów abstynentów.

Na terenie miasta Białegostoku funkcjonują 4 Kluby Abstynentów, które w 2007 r. otrzymały dofinansowanie z budżetu Miasta Białegostoku:

- Białostockie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Krokus”, ul. Sienkiewicza 3,
- Białostockie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Tęcza”, ul. Antoniukowska 60,
- Stowarzyszenie Abstynentów Klub Abstynentów „Arka”, ul. Św. A. Boboli 5,
- Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Przymierze”, ul. Wasilkowska 45.

Zadanie: Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki alkoholowej.

Rada Miejska Białegostoku przyjęła Uchwałą Nr LXII/776/06 z dnia 23 października 2006 r. „Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2007 r.”

Działania profilaktyczne w zakresie problemów alkoholowych realizowane są:

- przez Kluby Abstynentów – w ramach promowania trzeźwego stylu życia,
- za pośrednictwem lokalnych rozgłośni radiowych: Akadera, Radio PLUS Białystok i Orthodoxia, które realizują cykliczne audycje z zakresu problemów uzależnień i przemocy domowej,
- poprzez organizowanie lokalnych festynów i imprez profilaktycznych oraz udział w kampaniach ogólnopolskich, np. „Cięża bez alkoholu”.

Działania pomocowe skierowane do osób i rodzin z problemem alkoholowym połączone z promocją trzeźwego stylu życia realizują:

- placówki leczenia odwykowego:
  - Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy ul. Storczykowej 5 (prowadzona przez Samodzielny Szpital Miejski im PCK w Białymstoku),
  - NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień – Białystok, ul. Słonimska 15/1,
  - Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu SPP ZOZ w Choroszczy – Białystok, ul. Żurawia 14
- wspólnoty Anonimowych Alkoholików („Przebudzenie”, „Meduza”, „Dromader”, „Poranek”, „Nowe Życie”, „Promyk Nadziei”, „Zielone Wzgórza”, „Promyk”, „Tulipan”, „Sierpień”, „Kresy”, „Delfin”, „Krok po kroku”, „Biała”, „Camel”, „24 godziny”, „Żagiel”, „Fara”, „Piast”),
- punkty informacyjne dla osób z problemem alkoholowym,
  - Punkty Konsultacyjne dla osób i rodzin z problemem alkoholowym prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
  - Punkt Informacyjny o Problemach Alkoholowych prowadzony przez Caritas Archidiecezji Białostockiej,
  - Punkt Informacyjny o Problemach Alkoholowych prowadzony przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia,
  - dyżury terapeutów uzależnień w Klubach Abstynentów.
- WPOW „Jedynka” poprzez realizację opracowanego na potrzeby wychowanków placówki programu wychowawczo – profilaktycznego „Rozpoznaj zagrożenia” oraz programu interwencyjno - edukacyjno – profilaktycznego „Małolat” skierowanego do nieletnich nadużywających alkoholu.

Zadanie: Budowanie systemu wsparcia i edukacji dla rodzin zagrożonych uzależnieniem i przemocą.

1. Zespół specjalistów ds. pomocy rodzinie, psychologów i socjoterapeutów Młodzieżowego Ośrodka Konsultacji i Terapii funkcjonującego przy Dziennym Domu Pomocy Społecznej świadczył pomoc rodzinom z problemem alkoholowym, dzieciom i młodzieży z rodzin alkoholowych, osobom z problemem współuzależnienia, dorosłym dzieciom alkoholików, rodzinom z problemem przemocy, a także rodzicom dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

Osoby zgłaszające się do MOKiT w 2006 r. to dzieci i młodzież do 25 roku życia (67 osób) oraz osoby dorosłe w wieku od 26 (98 osób). Przeważająca część przyjmowanych osób dorosłych to rodzice uczestniczący z dziećmi w terapii rodzinnej, osoby współuzależnione i doświadczające przemocy domowej. Po pomoc do MOKiT zgłaszają się przede wszystkim kobiety (115). W 2007 roku w terapii uczestniczyło 50 mężczyzn.

Oferowano pomoc osobom dorosłym, dzieciom i młodzieży, u których na podłożu problemu alkoholowego lub przemocy w rodzinie powstały:

- zagrożenie uzależnieniem (nastolatki upijające się i eksperymentujące z narkotykami),
- zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania,
- zaburzenia adaptacji w środowisku szkolnym i rówieśniczym,
- zachowania społeczne i destrukcyjne,
- trudności i niepowodzenia w nauce.

Oferowane przez MOKiT formy pomocy to:

- porada i konsultacja,
- diagnoza dysfunkcji rodziny alkoholowej,
- psychoterapia indywidualna,
- terapia rodzinna,
- grupa socjoterapeutyczna dla młodzieży gimnazjalnej,
- grupa terapeutyczna dla młodzieży studenckiej,
- konsultacje dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, kuratorów sądowych, policji oraz pracowników innych instytucji podejmujących działania w zakresie uzależnień dzieci, młodzieży oraz przemocy w rodzinie.

W 2007 roku z różnych form oddziaływań w Młodzieżowym Ośrodku Konsultacji i Terapii korzystało 261 osób, w tym: 132 osób z terapii indywidualnej, 118 osób z terapii rodzinnej, 8 osób z terapii małżeńskiej, 3 osób z form pracy grupowej i innych. Do MOKiT po raz pierwszy zgłosiło się 165 osób, a 96 kontynuowało terapię rozpoczętą w roku poprzednim.

2. Na terenie miasta Białystok działa sieć świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, a w szczególności z problemem alkoholowym:

- świetlica terapeutyczna dla dzieci prowadzona przez DDPS – Białystok, ul. Barszczańska 18,
- świetlica prowadzona przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. Ducha Świętego przy ul. Piastowskiej 2,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Czciocieli Miłosierdzia Bożego im. Ks. M. Sopoćki przy ul. Radzywińskiej 1,
- świetlica prowadzona przez Zgromadzenie Służebnic Dobrego Pasterza przy ul. Mickiewicza 13,
- świetlica prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Św. Rodziny przy ul. Stołecznej 5,
- świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia przy ul. Św. Mikołaja 5 ,
- świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia przy ul. Warszawskiej 47,

- świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia przy ul. Kruczej 5/2 ,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza” ul. Dziesięciny 15,
- świetlica prowadzona przez Katolicki Klub Sportowy „Piasz” przy ul. Elewatorskiej 6 ,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Integracji Kulturalno-Ekologicznej „Gniazdozbiór” przy ul. Stołecznej 12 ,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” przy ul. Rumiankowej 12,
- świetlica prowadzona przez Caritas Archidiecezji Białostockiej przy ul. Warszawskiej 32,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Przyjaciele” przy ul. Św. Kazimierza 2,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga” przy ul. Pietkiewicza 8A.

Nadzór merytoryczny nad realizacją programów świetlic prowadzi Młodzieżowy Ośrodek Konsultacji i Terapii w Białymstoku, który ponadto realizuje zadania w zakresie pomocy terapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy oraz poradnictwa i wsparcia dla opiekunów prawnych dzieci.

Miasto Białystok dofinansowało placówkę wsparcia dziennego dla 80 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych prowadzoną przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga”. Jest to placówka wielofunkcyjna, realizująca zadania placówki wsparcia dziennego, prowadzi hostel.

W jej strukturze funkcjonuje także od 2006 r. całodobowa placówka opiekuńczo wychowawcza typu interwencyjnego usytuowana w Białymstoku przy ul. Morelowej 11. Dysponuje 10 całodobowymi miejscami interwencyjnymi. Jej głównym celem jest uzdrowienie (poprzez terapię) dzieci i młodzieży z rodzin głęboko dysfunkcyjnych wieloprotymowych oraz ich rodziców mające doprowadzić do przywrócenia funkcji opiekuńczo-wychowawczych środowiska rodzinnego podopiecznych. W 2007 r. na realizację tego zadania Miasto udzieliło wsparcia w formie dotacji celowej w wysokości 146 760 zł.

Ponadto na terenie Miasta Białegostoku Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza prowadzi zespół placówek opiekuńczo- wychowawczych w tym Dom Dziecka przy ul. Mickiewicza 13 w Białymstoku przeznaczony dla 24 dziewcząt oraz działającą od lutego 2007 r. specjalistyczną placówkę opiekuńczo-wychowawczą wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych. Placówka ta obejmuje opieką socjoterapeutyczno-wychowawczą ok. 30 dzieci w wieku od 7 do 13 lat pochodzących ubogich rodzin ubogich materialnie, bezrobotnych, zamieszkałych na terenie miasta Białegostoku.

W 2007 r. Miasto Białystok przekazało na realizację tego zdania dotację celową w wysokości 30 000 zł.

3. W 2007 r. kontynuował swoją działalność Zespół Pomocy Dziecku i Rodzinie przy Pogotowiu Opiekuńczym w Białymstoku, w ramach którego udzielano poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego oraz prowadzono terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię. Terapię pedagogiczną objęto 46 dzieci oraz 12 dzieci terapię psychologiczną z terenu miasta Białegostoku. Zajęcia socjoterapeutyczne odbywały się raz w tygodniu i obejmowały 2 osmioosobowe grupy dzieci z terenu miasta Białegostoku. Skorzystało z nich łącznie 16 dzieci.

4. W 2007 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej kontynuował rozpoczęty w 2004 roku Program „Ku normalności”. Zadania Programu:

- rozwijanie podstawowych umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami oraz trudnymi sytuacjami,
- możliwość odreagowania napięć,
- dostarczanie doświadczeń korekcyjnych przeciwstawnych do doświadczeń posiadanych przez dzieci ze względu na przebywanie w rodzinach dysfunkcyjnych,
- nauka nawiązywania pozytywnych kontaktów, poczucia przynależności do pozytywnej grupy, poznawania norm i zasad postępowania,
- kształtowanie u dzieci postaw abstynenckich, nauka zachowań asertywnych.

Program w 2007 r. realizowany był w dwóch formach: zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i spotkania edukacyjne dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci. Grupa socjoterapeutyczna dla dzieci miała charakter otwarty, a uczestników rekrutowano spośród rodzin objętych pomocą w OIK. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu oraz dodatkowo raz w miesiącu w wyznaczone soboty, a skorzystało z nich łącznie w ciągu roku 29 dzieci w wieku od 8 do 13 lat. Spotkania edukacyjne dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci odbywały się raz w miesiącu. Uczestnikami spotkań były głównie matki dzieci uczęszczających na socjoterapię oraz matki korzystające z indywidualnych porad pedagogicznych w Ośrodku. Grupa funkcjonująca w I półroczu, tj. od stycznia do czerwca liczyła 8 osób, grupa z II półroczu powołana w październiku 2007 kontynuująca spotkania liczy 10 osób. Udział w niej odbywa się na zasadach dobrowolności z możliwością indywidualnych konsultacji.

Cel operacyjny: Przeciwdziałanie nieprzystosowaniu społecznemu, zagrożeniu marginalizacją i wykluczeniem społecznym dzieci.

Zadanie: Rozwijanie systemu rodzinnej opieki zastępczej w tym rodzin zawodowych i zawodowych specjalistycznych jako alternatywy dla wychowywania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Białymstoku w roku 2007 podjął następujące działania:

- w dniach 4 - 13 grudnia 2007 r. w celu szerszego rozpropagowania idei zastępczego rodzicielstwa uruchomiono kampanię reklamową pod hasłem „Podaruj im rodzinny dom”. Rozklejono 1000 szt. plakatów, rozdano 1000 szt. ulotek. W TVP, radiu, prasie ukazały się artykuły, audycje, programy, emitowano reklame,
- przeszkolono 9 rodzin deklarujących chęć utworzenia rodziny zastępczej niespokrewnionej lub zawodowej,
- objęto szkoleniem indywidualnym 18 spokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych, 5 niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych oraz 1 Rodzinny Dom Dziecka,
- ogółem w tego typu placówkach umieszczono 17 dzieci.

Do zadań własnych powiatu realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie należy organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczanych, na mocy postanowień sądowych, w rodzinach zastępczych.

Tabela 7. Szczegółowa liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w ciągu roku kształtowała się następująco (na dzień 29.02.2008 r.)

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA UMIESZCZONYCH DZIECI
spokrewniona z dzieckiem	214	255
niespokrewniona z dzieckiem	18	22
niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza wielodzietna	5	11+8*
niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego	1	1

* Ośmioro dzieci przebywa w rodzinach zastępczych poza Białymstokiem ale umowy cywilnoprawne o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawarte są pomiędzy Prezydentem Białegostoku, w którego imieniu działa Dyrektor MOPR.

W 2007 r. w Białymstoku powstała nowa placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą przy ul. Nowej w Białymstoku. Placówka jest przeznaczona dla ośmiorga dzieci, a prowadzona przez Caritas Archidiecezji Białostockiej, który został wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert. Na realizację powyższego zadania Miasto Białystok w 2007 r. udzieliło dotacji celowej w wysokości 99 120 zł.

W okresie styczeń – grudzień 2007 r. utworzono 42 rodziny zastępcze dla 59 dzieci, natomiast opuściło rodzinę zastępczą 32 wychowanków.

W 2007 r. utworzono dodatkowo jedną zawodową niespokrewnioną z dzieckiem rodzinę zastępczą wielodzietną dla 3 dzieci pochodzących z miasta Białegostoku.

W 2007 r. zawarto z innymi powiatami 9 porozumień w sprawie umieszczenia 13 dzieci z miasta Białegostoku oraz określenia wysokości wydatków na ich utrzymanie. Natomiast w sprawie 6 dzieci pochodzących z innych powiatów i umieszczonych na terenie miasta Białystok zawarto 4 porozumienia.

Na dzień 31.12.2007 r. na terenie innych powiatów w placówkach opiekuńczo – wychowawczych umieszczonych było 12 dzieci pochodzących z Miasta Białegostoku.

W 2007 r. wydano 334 decyzje administracyjne w sprawie przyznania pomocy usamodzielnianym wychowankom, w tym:

- 270 decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki,
- 14 decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie,
- 44 decyzji w sprawie przyznania pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- 6 decyzji w sprawie przyznania pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (mieszkania chronionego).

Na przełomie maja i czerwca 2007 r. Miejski Ośrodek Pomocy rodzinie brał ponownie czynny udział w V Podlaskich Dniach Rodziny, w czasie których propagowana była idea zastępczego rodzicielstwa. Podczas imprezy zorganizowano rodzinom zastępczym warsztaty wspierająco – wzmacniające w opiece nad dziećmi. Prowadzony był punkt informacyjno – doradczy. Z inicjatywy MOPR rodziny zastępcze po raz kolejny miały możliwość wyjechania na wypoczynek wakacyjny z terapią dla dzieci i rodzin do Ośrodka Stowarzyszenia „Droga” w Jastarni. W wypoczynku udział brali również rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

Łącznie wyjechało 26 rodzin zastępczych z dziećmi i częścią rodziców biologicznych (ogółem 86 osób). Dla 15 rodzin zastępczych warsztaty terapeutyczne były kontynuowane w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

W grudniu 2007 r. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Białymstoku w celu rozpropagowania idei zastępczego rodzicielstwa uruchomiono kampanię społeczną pod hasłem „Podarujmy im rodzinny dom”, która ma na celu promowanie idei rodzinnej opieki zastępczej jako alternatywy dla wychowania dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Na realizację programu pozyskano 8 000 zł (wykorzystano 7 994,53 zł) z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w związku z udziałem w konkursie na dofinansowanie programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną, 2 073,70 zł stanowił wkład własny placówki. Środki wykorzystano na druk plakatów i ulotek, kampanię reklamową w radiu i telewizji. Ponadto powstała strona internetowa Ośrodka, na której osoby zainteresowane mogą dowiedzieć się o formach rodzicielstwa zastępczego, procedurach kwalifikacyjnych i działalności istniejących grup wsparcia.

W 2007 r. w Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym kontynuował swoją działalność „Klub wspierania zastępczego środowiska rodzinnego”. Z indywidualnych szkoleń przeprowadzonych w Klubie skorzystało 18 rodzin zastępczych, w tym 6 rodzin z treningu umiejętności wychowawczych, 5 rodzin i 7 dzieci z systemowej terapii rodzin oraz 2 nastolatki z terapii indywidualnej.

W roku ubiegłym funkcjonowała grupa dla rodziców adopcyjnych licząca 6 osób, której spotkania ustalone były indywidualnie – w zależności od potrzeb grupy oraz grupa dla zawodowych rodzin zastępczych, która spotykała się raz w miesiącu. W ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Białymstoku, w maju 2007 r., podczas „Dni Rodziny” zorganizowano trening umiejętności wychowawczych dla rodzin zastępczych.

W 2007 r. działał również adopcyjny telefon zaufania, gdzie przeprowadzono ok. 80 rozmów głównie z kobietami w trudnych sytuacjach rodzinnych oraz dorosłymi adoptowanymi dziećmi szukającymi swoich korzeni i rodzeństwa.

W ramach działań Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego kontynuowano również program „Rodzina” zatwierdzony przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej decyzją z dnia 5 listopada 2001 r. Nr DPS.V/077/WB/29/01, podczas którego przeszkolono 9 rodzin deklarujących chęć utworzenia rodziny zastępczej niespokrewnionej z dzieckiem lub zawodowej. Szkoleniem indywidualnym objęto 18 rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem oraz przeszkolono 17 rodzin adopcyjnych gdzie w przypadku wszystkich rodzin dokonano pełnej kwalifikacji w zakresie przyjęcia dziecka do adopcji.

Zadanie: Doskonalenie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie psycho – emocjonalnym.

W roku 2007 MOKiT prowadził terapię rodzinną skierowaną zarówno do rodziców, jak również do dzieci i młodzieży. Wśród osób, które objęto pomocą w 2007 roku:

- 37 to dzieci i młodzież, u których na tle problemu alkoholowego w rodzinie powstały zaburzenia emocjonalne, zachowania destrukcyjne i zaburzenia odżywiania;
- 52 osoby z cechami współzależnienia;
- 29 dzieci korzystało z pomocy z powodu problemu alkoholowego w rodzinie;
- 4 osoby to dzieci i młodzież zagrożone uzależnieniem lub uzależnione;
- 16 osób uczestniczyło w terapii z powodu przemocy;
- 53 osób to dorosłe dzieci alkoholików, u których dysfunkcyjny wzorzec rodziny alkoholowej powodował problemy w ich życiu;
- 40 osób to rodzice przeżywający trudności w pełnieniu swojej roli;
- 30 osób skorzystało z poradnictwa lub terapii zgłaszając problemy inne niż wyżej wymienione, np. choroba psychiczna w rodzinie, strata bliskiej osoby, choroba dziecka itp.

Zadanie: Tworzenie grup wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych.

W ramach tworzenia grup wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych realizowane były programy dotyczące pracy z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w placówkach.

WPOW „Jedynka” realizowała program „Aby było nam lepiej”, W trakcie spotkań z rodzicami omawiane były sprawy związane z rozwojem dzieci i młodzieży, typowe problemy właściwe dla poszczególnych etapów rozwoju, a także sposoby ich rozwiązywania.

WPOW „Dwójka” w 2007 r. realizowała programy tj. „ Nasza Rodzina”, „Rozwój umiejętności wychowawczych”, „Pomóżmy dorastać naszym wychowankom”, podczas których rodzice mogli nauczyć się nowych umiejętności, zdobyli nową wiedzę na temat etapów rozwoju dzieci z ich charakterystycznymi cechami (opracowali również karty rozwoju psychomotorycznego dzieci i na kilku spotkaniach zaznajamiali z ich treścią rodziców i wolontariuszy), o traumie związanej z pobytem w placówce. Rodzice wychowanków spotykając się tworzyli dla siebie grupę wsparcia.

Ponadto pedagodzy placówki prowadzili zajęcia z udziałem specjalistów z różnych dziedzin, którzy informowali o zagrożeniach i uzależnieniach grożących dzieciom oraz uczyli rozpoznawania objawów tych uzależnień.

Zadanie: Wspieranie jednostek i organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi.

Miasto Białystok udzieliło wsparcia finansowego na zadania realizowane przez następujące organizacje pozarządowe:

- Podlaskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel” - na realizację działań mających na celu przygotowanie dziecka z porażeniem mózgowym do możliwie samodzielnego życia w społeczeństwie;
- Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelktualnie „Aktywni” - na prowadzenie warsztatów muzyczno - ruchowych dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie;
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Specjalnej Troski „Jeden Świat” - na prowadzenie zajęć arteterapii oraz prowadzenie zajęć wakacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie;
- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem - na prowadzenie zajęć dla dzieci z hipnoterapii;
- Polski Związek Niewidomych - na prowadzenie zajęć terapeutycznych z dziećmi niewidomymi i słabowidzącymi.

Zadanie: Przekształcanie placówek opiekuńczo-wychowawczych w placówki wielofunkcyjne. Dochodzenie do standardów ustawowych.

W roku 2007 w WPOW „Dwójka” przeprowadzono gruntowny remont bloku żywienia. Zakończony został również remont mieszkań usamodzielnienia. Do kilku sal zakupiono nowe meble. Sala fizjoterapii została wyremontowana i wyposażona w nowe przyrządy i urządzenia.

Pogotowie Opiekuńcze w związku z osiągnięciem standardów otrzymało z budżetu Wojewody Podlaskiego dotację celową w wysokości 5000 zł na wyposażenie pokoi mieszkalnych. Otrzymaną kwotę Pogotowie Opiekuńcze przeznaczyło na zakup mebli (łóżka, szafki, regał, szafy, stoły, krzesła).

Zadanie: Uruchomienie miejsc dziennego pobytu z możliwością krótkoterminowego pobytu całodobowego dla dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie.

Od listopada 2007 r. funkcjonuje specjalistyczna placówka opiekuńczo-wychowawcza wsparcia dziennego powadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko Gdańskiej ELEOS. Placówka wsparcia dziennego została utworzona z zasobów gminy Białystok przy ul. Św. Proroka Eliasza 3.

Przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w wieku do 15 roku życia. Specjalistyczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza wsparcia dziennego oferuje różne formy wspomagania rozwoju psychicznego i osobowości dzieci i młodzieży, udział w zajęciach terapeutycznych i socjoterapeutycznych, pomoc w rozwiązywaniu trudności życiowych, rówieśniczych i rodzinnych. Placówka współpracuje z rodziną i szkołą.

Na realizację powyższego zdania w 2007 r. Miasto udzieliło dotacji celowej w wysokości 21 000 zł.

Zadanie: Rozwój i wspieranie rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

W 2007 r. funkcjonowało 1 pogotowie rodzinne, które zapewniło natychmiastową opiekę 6-ciorgu dzieciom, z których dwoje wróciło do rodzin własnych, dwoje umieszczono w rodzinach zastępczych i dwoje adopcyjnych. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy systematycznie współpracował i wspierał rodzinę zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Specjaliści Ośrodka wspomagali opiekunów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz w pracy z rodzinami biologicznymi dzieci w nich umieszczonych. Opiekunowie są członkami grupy wsparcia dla zawodowych rodzin zastępczych. Spotkania tej grupy odbywały się raz w miesiącu w ramach „Klubu wspierania zastępczego środowiska rodzinnego”. Z inicjatywy rodzin zrodził się pomysł założenia Podlaskiego Stowarzyszenia Zawodowego i Niespokrewnionego Rodzicielstwa Zastępczego „Dać Nadzieję”.

Cel operacyjny: Profilaktyka zachowań antysocjalnych, przemocy oraz przemocy wśród dzieci.

Zadanie: Inicjowanie i wspieranie programów profilaktyczno – edukacyjno – wychowawczych ze szczególnym naciskiem na profilaktykę uzależnień.

W zakresie profilaktyki uzależnień WPOW „Jedynka” w roku 2007 realizowała:

- program wychowawczo – profilaktyczny „Rozpoznaj zagrożenia”,
- program interwencyjno – edukacyjno – profilaktyczny „Małolat”.

W WPOW „Dwójka” realizowane były następujące programy:

- „Rozwinąć skrzydła”,
- „Ciało niedoskonałe, umysł zawodny, wyobraźnia znakomita”,
- „Promocja zdrowia – Mały czyścioszek”,
- „Program nauki zachowań zastępujących agresję”,
- „Nadzieja na jutro – cykl szkoleń aktywizujących”.

Ponadto wychowankowie starsi mieli okazję uczyć się wielu potrzebnych w życiu umiejętności np. odmawiania, zastępowania agresji zachowaniami akceptowanymi społecznie, asertywności. Uczyli się kontaktów z innymi ludźmi, załatwiania spraw w urzędach. Mogli uświadomić sobie skąd się biorą zachowania niewłaściwe natomiast niepożądane.

Zadanie: *Podjęcie działań profilaktycznych poprzez uruchamianie programów zapobiegania demoralizacji i przemocy rówieśniczej.*

W roku 2007 kontynuowano kampanię „Wychowawca Podwórkowy” skierowaną do młodzieży, promującą zdrowy i efektywny styl spędzania wolnego czasu przez młodzież białostockich dzielnic. Podczas trwania projektu wolontariusze szkół wyższych organizowali na osiedlach zajęcia sportowe.

Zadanie: *Budowanie systemu wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających przemocy i terapii dla sprawców.*

W ramach realizacji Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dofinansowano działanie następujących placówek zajmujących się udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- punkty konsultacyjne dla ofiar przemocy domowej prowadzone przez organizacje pozarządowe:
  - ul. Warszawska 3 (prowadzony przez BSKA „Krokus”)
  - ul. Antoniukowska 60 (prowadzony przez BSKA „Tęcza”)
  - ul. Św. A. Boboli 5 (prowadzony przez SAKA „Arka”),
- Młodzieżowy Ośrodek Konsultacji i Terapii,
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy ul. Storczykowej 5.

Ponadto Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku w ramach prowadzenia postępowania zmierzającego do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego udziela wsparcia osobom doświadczającym przemocy ze strony swoich bliskich oraz informacji o możliwościach przerwania przemocy domowej (motywowanie do skorzystania z pomocy terapeutycznej i grup wsparcia, podjęcie działań prawnych, skorzystanie z pomocy sieci placówek pomocowych).

W 2007 r. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającego w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku przeprowadzono 5 926 interwencji. Z pomocy Ośrodka skorzystało łącznie 1 956 osób – w tym 1177 osób po raz pierwszy, zaś 779 – to osoby, które już wcześniej korzystały z poradnictwa w OIK.

OIK obsługuje teren gminy Białystok i udziela pomocy każdemu, kto znajdzie się w stanie kryzysu. Po zdiagnozowaniu sytuacji ustalana jest najwłaściwsza forma pomocy i miejsce jej uzyskania. Pierwsza pomoc obejmuje wsparcie, możliwość odreagowania i udzielenie schronienia. Formy pomocy dostępne w 2007 roku:

- poradnictwo specjalistyczne,
  - poradnictwo psychologiczne – udzielono 1 209 porad psychologiczne,
  - poradnictwo prawne – udzielono 381 porad prawnych,
  - konsultacje pedagogiczne – udzielono 149 porad pedagogiczno – wychowawczych,
  - praca z osobami stosującymi przemoc – odbyło się 87 spotkań indywidualnych, z których skorzystało 59 osób stosujących przemoc,
- grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w relacjach rodzinnych - uczestniczyło w nich łącznie 25 kobiet,
- grupa terapeutyczna dla kobiet doświadczających przemocy w relacjach rodzinnych – w grupie uczestniczyło łącznie 17 kobiet,
- grupa socjoterapeutyczna dla dzieci w wieku od 8 do 13 lat – uczestniczyło w niej łącznie 27 dzieci,
- grupa edukacyjna dla rodziców dzieci z grupy socjoterapeutycznej – w spotkaniach uczestniczyło 18 osób,
- grupa wsparcia dla rodziców rodzin zastępczych – w spotkaniach uczestniczyło 11 osób,
- praca terapeutyczna z osobami stosującymi przemoc – objęła w sumie 25 osób.

Ośrodek udzielił schronienia w hostelu 108 kobietom i 58 dzieciom. Pracownicy OIK pełnią całodobowe dyżury przez wszystkie dni w roku. Dostępność Ośrodka umożliwia osobom zagrożonym przemocą skorzystanie w każdej chwili ze schronienia i specjalistycznej pomocy.

W 2007 roku pracownicy OIK podejmowali szereg działań mających na celu współpracę z instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz dobra dziecka i rodziny doświadczających trudnej lub kryzysowej sytuacji życiowej. Były to działania między innymi polegające na:

- kontynuacji pracy w projekcie pt. „Niebieska Sieć”, który skupia liderów lokalnych organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pracownik Ośrodka jest liderem regionalnym w województwie podlaskim;
- koordynacji procedury Niebieskich Kart dla pomocy społecznej we współpracy z pracownikami socjalnymi z Zespołów Pracowników Socjalnych MOPR, Policją, kuratorami, służbą zdrowia. W ramach tej współpracy w roku 2007 zostało założonych 339 Niebieskich Kart;
- zorganizowaniu wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku, Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego oraz Podlaskim Urzędem Wojewódzkim w Białymstoku w dniu 10.05.2007 r. konferencji poświęconej wymianie doświadczeń związanych z dotychczasową realizacją Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W konferencji wzięli udział m. in. kierownicy, dyrektorzy ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie, przedstawiciele organizacji pozarządowych, uczelni, prokuratury, reprezentanci Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Tematem konferencji było omówienie efektów półtorarocznego okresu funkcjonowania ustawy, analiza skuteczności działań podejmowanych przez wszystkie zaangażowane instytucje i organizacje. W toku spotkania zostały przedstawione osiągnięcia oraz ograniczenia i trudności wynikające z realizacji ustawy;
- koordynacji działań związanych z Programem „Starszy Brat - Starsza Siostra” mającym na celu objęcie wsparciem dzieci podopiecznych MOPR we współpracy z Fundacją Edukacji i Twórczości;
- kontynuacji uczestnictwa w programie przeciwdziałania handlowi ludźmi – Krajowy Program Zapobiegania i Zwalczenia Handlu Ludźmi we współpracy z Fundacją „La Strada”; uczestniczenie 3 osób w szkoleniach dotyczących zagadnienia;
- współpracy z białostockimi uczelniami wyższymi polegająca na organizacji spotkań ze studentami na terenie OIK. Celem spotkań było zapoznanie studentów ze strukturą organizacyjną instytucji oraz stosowanymi metodami pracy służącymi rozwiązywaniu problemów klientów i przyczyniającymi się do poprawy ich funkcjonowania w środowisku. W roku 2007 odbyło się 5 spotkań ze studentami. Z praktyk w OIK skorzystała 1 studentka. Jedna osoba zapoznawała się z charakterem pracy w OIK jako wolontariusz;
- uczestnictwie w pracach zespołu interdyscyplinarnego powołanego przez Publiczne Gimnazjum Nr 14 w Białymstoku.

Na terenie OIK w 2007 roku działały: grupa wsparcia oraz grupa terapeutyczna dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych. W grupie wsparcia uczestniczyło 25 kobiet, zaś w grupie terapeutycznej – 17 kobiet. Łącznie w roku 2007 odbyło się 32 spotkania grupy wsparcia oraz 22 spotkania grupy terapeutycznej.

W czasie spotkań grupowych kobiety otrzymały wsparcie oraz miały możliwość uczenia się konstruktywnych zachowań, zmierzających do przerywania relacji przemocy. Spotkania te sprzyjały również udzielaniu wzajemnej samopomocy w sytuacjach trudnych. W wyniku udziału w grupach uczestniczki miały możliwość nauczania się:

- dbania o bezpieczeństwo własne oraz dzieci,
- konstruowania planu bezpieczeństwa,
- rozpoznawania czynników wyzwalających oraz mechanizmów wklęcia się w relacje oparte na przemocy,
- podejmowania działań sprzyjających zwiększaniu mocy osobistej,
- egzekwowania wsparcia od instytucji do tego uprawnionych, powołując się na własne prawa,
- tworzenia i mobilizowania osobistego systemu wsparcia.

OIK prowadził także grupę korekcyjno – edukacyjną dla osób stosujących przemoc. W ciągu roku odbyło się 30 spotkań grupowych, w których uczestniczyło łącznie 25 mężczyzn. Zostali oni zmotywowani do udziału w zajęciach przez pracowników socjalnych Ośrodka. Tylko w jednym przypadku uczestnik został skierowany do grupy sądowej.

Tematyka spotkań grupowych była ukierunkowana głównie na takie cele, jak:

- opanowanie technik radzenia sobie ze złością i bezsilnością,
- bezpieczna komunikacja,
- rozpoznanie roli negatywnych stereotypów w relacjach damsko- męskich i ich negatywny wpływ,
- nauka asertywności,
- ukazanie zależności między stosowaniem kontroli, a agresywnym zachowaniem,
- rozpoznanie osobistych postaw związanych z przemocą; sposoby radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi.

Zadanie: Finansowanie i prowadzenie punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy domowej.

W ramach realizacji Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dofinansowano działania następujących placówek zajmujących się udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- punkty konsultacyjne dla ofiar przemocy domowej prowadzone przez organizacje pozarządowe:
  - ul. Warszawska 3 (prowadzony przez BSKA „Krokus”)
  - ul. Antoniukowska 60 (prowadzony przez BSKA „Tęcza”)
  - ul. Św. A. Boboli 5 (prowadzony przez SAKA „Arka”),

Zadanie: Poradnictwo prowadzone w ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku w ramach prowadzenia postępowania zmierzającego do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego udziela wsparcia osobom doświadczającym przemocy ze strony swoich bliskich oraz informacji o możliwościach przerwania przemocy domowej poprzez motywowanie do skorzystania z pomocy terapeutycznej i grup wsparcia, podjęcia działań prawnych, skorzystania z pomocy sieci placówek pomocowych.

Zadanie: Wspieranie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

W 2007 r. na działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej wydatkowano środki finansowe:

- ze środków własnych gminy – 452 547,04 zł
- z Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 319 327 zł
- z dotacji celowej budżetu państwa – 51 562,50 zł

Zadanie: Szkolenie nauczycieli, wychowawców szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie radzenia sobie z agresją wśród uczniów, wychowanków; wczesnego rozpoznawania zagrożeń oraz sposobów zapobiegania im.

Powyższe zadanie zostało zrealizowane w 2007 roku poprzez:

- udział nauczycieli w warsztatach: „Przemoc i agresja w szkole” i szkoleniach: „Jak rozpoznawać wzorce osobowe u dziecka”, „Jak zapobiegać agresji i przemocy”, „Wpływ postawy nauczyciela na zachowania uczniów”, „Konflikty w grupie”, „Nauczyciel wobec agresji i przemocy w szkole wobec trudnych sytuacji w szkolnych realiach”, „Praca z uczniem nadpobudliwym”, „Mediacje – alternatywna metoda rozwiązywania konfliktów na terenie placówek oświatowych”, „Trudne zachowania dzieci i młodzieży – etiologia, profilaktyka, sposoby pracy”, „Rozwiązywanie konfliktów w szkole we współpracy nauczycieli, uczniów i ich rodziców”;
- indywidualne porady pedagoga, psychologa;
- Szkoleniowa Rada Pedagogiczna „Cechy rozwojowe młodzieży w okresie dorastania”;
- przystąpienie do programu „Zero tolerancji”, „Przyjazna szkoła”;
- kontynuację programu „Szkoła bez przemocy”;
- szkolenia rodziców w zakresie zachowań ryzykownych dzieci oraz metod przeciwdziałania zagrożeniom prowadzone przez policjantów oraz terapeutów ze Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „Droga” i Akademii Nauki;
- udział pracowników pedagogicznych WPOW „Jedynka” w szkoleniach:
  - „Agresja. Budowanie systemów bezpieczeństwa”;
  - „Profilaktyka agresji i przemocy wśród młodzieży wg treningu zastępowania agresji wg A. Goldsteina”;
  - „Współdziałanie szkoły ze środowiskiem rodzinnym uczniów, instytucjami oraz organizacjami w procesie wychowania i przeciwdziałania agresji”;
- udział pracowników WPOW „Dwójka” w następujących szkoleniach:
  - Sprawiedliwość dla dzieci bez przyszłości,
  - Diagnoza i interwencja w przypadku dziecka krzywdzonego,
  - Przemoc wobec dzieci jako problem zdrowia publicznego,
  - Bezpieczna i szczęśliwa rodzina – przeciwdziałanie patologiom wśród dzieci i młodzieży oraz ich wykluczeniu społecznemu”;
  - Jak kształtować samodzielność dziecka i jego dobre myślenie o sobie”;
  - Mediacja rodzinna. Jak pomóc dziecku i jego rodzinie w konflikcie?;
  - Przeciwdziałanie patologiom wśród dzieci i młodzieży.

Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego w Białymstoku organizował spotkania, szkolenia, kursy pozwalające kadrze pedagogicznej pogłębiać wiedzę i umiejętności zawodowe, a także jednoczył lokalne środowisko nauczycielskie w celu wymiany doświadczeń zawodowych.

Cel operacyjny: Promowanie i wspieranie różnorodnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież, przeciwdziałanie nudzie.

Zadanie: Wspieranie programów służących zdrowemu stylowi życia, w tym współorganizowanie i dofinansowanie zawodów sportowych - międzyszkolnych.

W roku 2007 wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych realizowali różnego rodzaju programy służące zdrowemu stylowi życia m.in. "Żyjmy zdrowo i bezpiecznie" - program dla dzieci i młodzieży, „Promocja zdrowia – Mały czyścioszek” przeznaczony dla dzieci w wieku od 1 do 5 roku życia oraz program wychowawczo – profilaktyczny „Rozpoznaję zagrożenia”.

Zadanie: Poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych.

- Szkoły uczestniczyły w realizacji programu zajęć pozalekcyjnych „Aktywizacja i wsparcie uczniów, rodziców i nauczycieli z placówek oświatowych Miasta Białegostoku”, który ma na celu poszerzenie oferty edukacyjnej w placówkach oświatowych. Program ten jest skierowany w szczególności do uczniów zagrożonych niepowodzeniami szkolnymi, w celu umożliwienia im osiągania sukcesów w miarę ich możliwości, zmniejszenie skali niepowodzeń szkolnych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb uczniów cudzoziemców, pochodzących z terenów wiejskich, z rodzin o niskich dochodach i z problemami wychowawczymi;
- W roku 2007 dwadzieścia cztery białostockie szkoły i jedno przedszkole realizowało ogólnopolski program rozwoju chórów szkolnych „Śpiewająca Polska”;
- Dyrektorzy szkół wychodząc naprzeciw potrzebom dzieci udostępniają im po zajęciach lekcyjnych sale gimnastyczne, informatyczne i czytelnice;

Placówki opiekuńczo-wychowawcze umożliwiały swoim wychowankom poszerzanie zainteresowań poprzez:

- uczestnictwo w sekcjach, warsztatach i kołach zainteresowań zarówno w samej placówce jak i poza nią (koła szachowe, wędkarskie, zajęcia plastyczne, teatralne, aerobik, basen, szkoły językowe, modelarnia),
- udostępnienie siłowni, stołów do bilarda i tenisa stołowego, rowerów, sprzętu komputerowego.

Zadanie: Wyposażanie placów zabaw, ogródków szkolnych w bezpieczne i różnicowane urządzenia zabawowe.

- W roku 2007 w WPOW „Dwójka” powstało boisko do gry w piłkę nożną, a w trakcie realizacji jest boisko do gry w piłkę siatkową i koszykową. Usypana i zagospodarowana została górka do zjeżdżania na sankach.
- Zarząd Mienia Komunalnego wyposażył place zabaw na 34 podwórkach: na osiedlu Bema, ul. Białówny 2A, Zamenhofa 5C, Antoniuk Fabryczny 56, Lipowa 20/1, Grochowa 4A, Nowy Świat 18, Akademicka 28 A, Skłodowskiej, Sobieskiego, Krakowskiej 3/1, Tuwima, Barszczańskiej, Kopernika, Klepackiej, Jarzębinowej, Pietkiewicza, Rzymowskiego, Pułaskiego, Broniewskiego, Zagórnej, Kraszewskiego, Proletariackiej, Malmeda, Żabiej, Matejki, Przędzalnianej, Grochowej, Dojnowskiej, Bohaterów Getta, Waryńskiego, Kościelnej na łączną kwotę 343.089,75 zł. Ustawiono nowoczesne zestawy zabawowe: zestawy małej architektury, bujaki na sprężynach, huśtawki wagowe, karuzele, pociągi, piaskownice, samochody, pomosty ruchome, wieże ze zjeżdżalniami.

Cel operacyjny: Promowanie postaw prozdrowotnych w szkołach.

Zadanie: Wspieranie szkół w działaniach na rzecz ochrony zdrowia i profilaktyki prozdrowotnej.

Departament Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Białymstoku wspierał szkoły w organizacji:

- zajęć dydaktyczno- wyrównawczo-kompensacyjnych,
- zajęć z gimnastyki korekcyjnej,
- szkoleń w zakresie profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania zjawiskom narkomanii i alkoholizmu organizowane przez Komendę Wojewódzką Policji w Białymstoku, pedagogów i psychologów szkolnych, Szpital Psychiatryczny, Zakład Opieki Zdrowotnej w Choroszczycy - oddział detoksykacji, Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną Nr 1,
- działań profilaktycznych w zakresie zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, spotkań z pracownikami MONAR-u, Młodzieżowego Ośrodka Terapii i Readaptacji „Etap”, Metanoi Państwowego Szpitala Klinicznego;
- akcji i konkursów plastycznych.

Cel operacyjny: Ochrona osób starszych przed skutkami patologicznych zachowań i zdarzeń, których są ofiarami.

Zadanie: Przygotowanie i wpieranie programów edukacyjnych na temat zagrożeń, przestępstw przemocy wobec osób starszych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku współpracował z Zakładem Andragogiki i Gerontologii Uniwersytetu w Białymstoku oraz Komendą Wojewódzką Policji przy organizacji konferencji naukowo- szkoleniowej pt. „Zjawisko przemocy w środowisku życia człowieka starego”. Konferencja była częścią projektu badawczego Zakładu Andragogiki i Gerontologii pt. „Przemoc wobec ludzi starszych w Polsce. Na przykładzie badań środowiskowych na Podlasiu.”

Zadanie: Zapewnienie bezpiecznego schronienia i pomocy psychologicznej osobie starszej doświadczającej przemocy lub przestępstwa.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielano porad psychologicznych i prawnych osobom doświadczającym przemocy. Osoby takie mogły również uzyskać schronienie w hotelu prowadzonym przez OIK.

Zadanie: Rozwijanie ofert Domów Dziennego Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Przy Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku działały dwie świetlice dla osób dorosłych tj. przy ul. Nowogródzkiej 5/1 i przy ul. Narewskiej 5. Podopieczni świetlic to głównie emeryci, renciści, osoby samotne, o ograniczonej sprawności fizycznej i psychofizycznej. W zależności od stopnia niepełnosprawności i aktywności poszczególnych osób objętych opieką Dziennego Domu Pomocy Społecznej, proponowane były różne formy organizacji dziennego pobytu.

Organizowano prelekcje i pogadanki na temat zdrowia i zdrowego stylu życia, spotkania przy „Dźwiękach starej płyty”, wyjścia do kin i teatru, imprezy okolicznościowe, np. Bal Seniora, Wieczorek Andrzejkowy, Spotkanie Oplatkowe, Jasełka, Bal Karnawałowy, Dzień Babci i Dziadka. Seniorzy uczestniczyli też w wycieczkach do Ciechanowca i Supraśla. Wielu zwolenników zyskały też zorganizowane wyjazdy na grzyby.

Podopieczni spotykali się w świetlicach dla seniorów by porozmawiać, posłuchać muzyki, obejrzeć telewizję czy filmy wideo, wymienić się przepisami i doświadczeniami kulinarnymi, a przy tym w przyjemnej atmosferze spędzić czas.

Zainteresowanie wzbudzały także „Dni książki mówionej”, skierowane zwłaszcza do osób w podeszłym wieku, mających problemy ze wzrokiem, które chętniej korzystały z takiej formy zajęć, niż z dość bogatego księgozbioru DDPS.

Cztery razy w tygodniu odbywały się zajęcia usprawniające i relaksacyjne. Brały w nich udział 32 osoby.

Wiele imprez i spotkań w Dziennym Domu Pomocy Społecznej miało charakter „międzypokoleniowy”, brali w nich udział zarówno seniorzy jak i dzieci.

Cel operacyjny: Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka.

Zadanie: Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w zakresie integracji zawodowej i społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2007 r. współpracował z wieloma instytucjami w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej w stosunku do grup defaworyzowanych.

- Osoby bezrobotne - 196 osób podjęło zatrudnienie i wyszło z kręgu pomocy społecznej;
- Bezdomni – pomocą objętych zostało 199 rodzin; za 5 osób, które przystąpiły do programu wychodzenia z bezdomności MOPR opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- Uchodźcy – 25 rodzin zostało objętych pomocą pieniężną na utrzymanie;
- Niepełnosprawni – 26 osób zostało zatrudnionych;
- Seniorzy – kontynuowano działalność Klubu Seniora.

W WPOW „Dwójka” były realizowane programy profilaktyczne: „Rozwinąć skrzydła” dla młodzieży w grupach usamodzielnienia, oraz program profilaktyki „Zdrowa ciąża, macierzyństwo, rodzicielstwo, rodzina” prowadzony dla nieletnich i pełnoletnich matek. Wychowankowie WPOW „Dwójka” brali udział w spotkaniach i warsztatach informujących o źródłach zagrożeń cywilizacyjnych i kulturowych, metodach i technikach budowania odporności na manipulację medialną, grupową, sposobach prewencji i radzenie sobie w sytuacjach trudnych.

Zadanie: Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych, w tym środków z Unii Europejskiej na przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku w 2007 roku pozyskał środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację 2 projektów w ramach działań: 1.2 i 1.3 SPO RZL:

➤ Projekt „Pierwsze kroki na rynku pracy” w ramach działania 1.2 „Perspektyw dla młodzieży” zakładał objęcie wsparciem w latach 2006 - 2007 ok. 1394 osoby młode w wieku 18 – 27 lat. Celem programu było przystosowanie beneficjentów programu do wymagań stawianych na rynku pracy i udzielenie im pomocy w znalezieniu stałego zatrudnienia. Działania obejmowały: dostosowanie kwalifikacji zawodowych osób do potrzeb stawianych przez pracodawców poprzez szkolenia zawodowe, uzyskanie zatrudnienia okresowego z perspektywą zatrudnienia na stałe oraz staże, które pozwolą na uzyskanie doświadczenia zawodowego.

W ramach projektu w 2007 r. udział wzięło 450 osób bezrobotnych, którzy skorzystali z następujących form wsparcia:

- szkolenia – 146 osób;
- prace interwencyjne – 45 osób;
- staże – 253 osób;
- jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej 7 osób.

Koszt realizacji projektu wyniósł 1.301.668,05 zł, w tym dotacja ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego 990.400,00 zł.

➤ Projekt „Nowy etat – nowa szansa” w ramach działania 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia” zakładał objęcie wsparciem w latach 2006-2007 ok. 1118 osób powyżej 25 roku życia i zarejestrowanych w urzędzie do 24 miesięcy. Program zakładał 3 formy pomocy beneficjentom: szkolenia, zatrudnienie subsydiowane oraz dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Szkolenia służyły dostosowaniu kwalifikacji osób bezrobotnych do obecnego rynku pracy, zatrudnienie subsydiowane pomoże w powrocie na rynek pracy i stworzy szansę na zdobycie stałego zatrudnienia. Natomiast jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej osobom przedsiębiorczym ułatwiły uruchomienie własnej firmy.

W ramach projektu udział w 2007 r. wzięło 486 osób bezrobotnych, które skorzystały z następujących form wsparcia:

- szkolenia – 381 osób;
- prace interwencyjne – 19 osób;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 91 osób.

Koszt realizacji projektu w 2007 r. wyniósł 1.692.575,82 zł, w tym dotacja ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego 1.250.323,75 zł.

Zadanie: Prowadzenie polityki osłonowej dla osób zwalnianych z zakładów pracy oraz zagrożonych utratą pracy.

W 2007 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku wpłynęły zawiadomienia z 3 zakładów pracy o zamiarze dokonania zwolnień grupowych, w tym z dwóch firm z terenu Białegostoku. Ogółem wypowiedzenia wręczono 234 osobom, z tego 186 osobom w zakładach funkcjonujących na terenie Białegostoku.

Stosownie do skali planowanych zwolnień i ich rozłożenia w czasie wszystkim pracodawcom proponowano:

- spotkania ze zwalnianymi pracownikami na terenie zakładu pracy,
- dyżury pracowników PUP w zakładach wg sporządzonego wspólnie z pracodawcami harmonogramu,
- utworzenie punktu konsultacyjnego.

Wybór odpowiedniej usługi dokonywany był wspólnie z pracodawcami.

Ogółem zorganizowano 4 dyżury w firmie „Fokus”. Z porad pracowników Urzędu skorzystało 45 zwalnianych pracowników. Pracownicy udzielali informacji z zakresu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prawach i obowiązkach bezrobotnego, sytuacji na lokalnym rynku pracy, rodzajach ofert zgłaszanych do Urzędu, aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu oraz roli własnej aktywności w podjęciu pracy.

Zadanie: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości jako formy aktywizacji lokalnego rynku pracy i narzędzia walki z bezrobociem.

W 2007 r. Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku w ramach wspierania rozwoju przedsiębiorczości zawarł z osobami bezrobotnymi 163 umowy w sprawie udzielenia jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Środki wydatkowane na ten cel wyniosły 1.975.643 zł.

Ponadto w ramach wspierania rozwoju przedsiębiorczości Powiatowy Urząd Pracy udzielił wsparcia finansowego polegającego na refundacji pracodawcom kosztów wyposażenia lub doposażenia tworzonych stanowisk pracy w kwocie 1.550.628 zł. W ramach tej formy pracę podjęło 126 osób, w tym 70 kobiet.

Biuro Obsługi Inwestorów zainicjowało cykl spotkań z przedstawicielami miejskich placówek - ośrodków kształcenia oraz jednostek, realizujących aktywne programy m.in. z zakresu promocji zatrudnienia

i aktywizacji zawodowej określonych grup społecznych (Wojewódzki Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego, Powiatowy Urząd Pracy).

Biuro Obsługi Inwestorów uczestniczyło w szeregu działań takich jak:

1. Współpraca Miasta z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiZ), która oferuje inwestorom zewnętrznym:
  - dostęp do informacji dotyczącej inwestycyjnego otoczenia gospodarczo-prawnego,
  - pomoc w znalezieniu odpowiednich partnerów oraz lokalizacji dla inwestycji,
  - wsparcie w każdej fazie procesu inwestycyjnego.
2. Współpraca z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego - Centrum Obsługi Inwestora w zakresie bieżącego przekazywania informacji o ofercie inwestycyjnej Miasta.
3. Udział w międzynarodowych targach nieruchomości EXPO REAL 2007 w Monachium (8-10 październik 2007), CEPIF - CENTRAL EUROPE PROPERTY&INVESTMENT FAIR w Warszawie (4-5 czerwiec 2007), Barcelona Meeting Point (6-8 listopad 2007).
4. Aktywna promocja w mediach - zamieszczanie w wydawnictwach prasowych (w tym biznesowych) artykułów i reklam promujących walory inwestycyjne Miasta – POLISH MARKET, Warsaw Business.
5. Koordynacja działań dotyczących utworzenia w Białymstoku podstrefy Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
6. Organizacja spotkań merytorycznych z przedstawicielami firm krajowych i zagranicznych, wymiana informacji o możliwościach i warunkach realizacji na terenie Miasta przedsięwzięć inwestycyjnych.
7. Współpraca z Wydziałami Promocji Handlu i Inwestycji oraz Wydziałami Ekonomiczno-Handlowymi Ambasad za granicą.
8. Współpraca z organizacjami wspierania biznesu, środowiskami gospodarczymi oraz innymi instytucjami o zasięgu lokalnym i regionalnym.

W ramach współpracy samorządu lokalnego z organizacjami skupiającymi przedstawicieli środowiska gospodarczego i naukowego Biuro Obsługi Inwestorów monitoruje i koordynuje pracę funkcjonującej przy Prezydencie Miasta Białegostoku Rady Przedsiębiorczości (utworzonej w czerwcu 2003 r. pod nazwą „Rada Gospodarcza”) – 11 - osobowego organu opiniodawczo-doradczego, w skład którego wchodzi przedstawiciele białostockich wyższych uczelni oraz przedstawiciele lokalnego środowiska biznesu.

W grudniu 2007 r. decyzją Prezydenta Miasta Białegostoku została powołana III kadencja Rady Przedsiębiorczości na lata 2007-2010.

Zadanie: Wspieranie doskonalenia umiejętności pracowników instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, wolontariuszy pracujących z grupami szczególnego ryzyka.

Pracownik socjalny WPOW „Jedynka” doskonalił swoje umiejętności poprzez udział w szkoleniach:

- „Badanie efektywności pomocy dla grup szczególnego ryzyka”.
- „Wsparcie społeczne dla osób i rodzin z zaburzeniami psychicznymi”.
- „Skuteczny pracownik socjalny”.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie uczestniczyli w ponad 50 szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje oraz umiejętności zawodowe. Ponadto MOPR zorganizował w dniach 26-28 września 2007 r. XVI Ogólnopolską Konferencję Stowarzyszenia Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM pn. „Rodzinna opieka zastępcza – szansą na szczęśliwe dzieciństwo”. W 2007 r. Ośrodek kontynuował uczestnictwo w projekcie „Elastyczny Pracownik – Partnerska Rodzina”, w ramach którego pracownicy uczestniczyli w szkoleniach i konferencjach na temat elastycznych form pracy.

Zadanie: Budowanie i wspieranie programów mających na celu pobudzenie aktywności osób bezrobotnych, a w szczególności wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

- W ramach programu „Drogowiec” Powiatowy Urząd Pracy pozyskał 30.940 zł na organizację 6 miejsc pracy w ramach robót publicznych. Do zadań osób zatrudnionych należało oczyszczanie pasów przydrożnych na drogach, czyszczenie pasa drogowego, przepustów pod drogami, przycinanie gałęzi, prace porządkowe;
- W ramach programu aktywizacji zawodowej bezrobotnej młodzieży „Prewencja na start” staż odbyło 15 osób;
- W ramach programu „Wsparcie samozatrudnienia oraz przedsiębiorców w tworzeniu miejsc pracy” udzielono pomocy 89 osobom, poprzez:
  - zorganizowanie szkoleń z zakresu „ABC biznesu” (33 osoby),

- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej (20 osób),
- refundacje kosztów wyposażenia stanowisk pracy (36 osób).

Bezpośrednio po ukończeniu szkolenia „ABC Biznesu” z 33 uczestników 5 osób podjęło zatrudnienie, a 1 osoba działalność gospodarczą. Osoby, które otrzymały dotacje prowadzą własną działalność gospodarczą, natomiast 36 osób (w tym 8 osób długotrwale bezrobotnych oraz 3 osoby młode do 25 roku życia), którym utworzono nowe miejsca pracy nadal pracuje.

- W ramach projektu „Inwestycje w kwalifikacje deficytowe na rynku pracy” 34 osoby skierowano na szkolenia i 62 osoby do odbycia stażu u pracodawcy;
- W ramach projektu Praca dla młodych – Dobry start” mającego na celu umożliwienie bezrobotnej młodzieży uzyskanie pierwszego doświadczenia zawodowego wsparciem objęto grupę 75 osób, z czego 26 osób zostało objętych szkoleniami, natomiast 49 osób odbyło staże u pracodawcy;
- W ramach projektu „Przedsiębiorcy pilnie poszukiwani” skierowanego do osób bezrobotnych i przedsiębiorców 10 osób bezrobotnych otrzymało środki na podjęcie działalności gospodarczej, zaś przedsiębiorcy otrzymali refundację kosztów utworzenia nowych miejsc pracy dla 10 zatrudnionych bezrobotnych
- W celu lepszego przygotowania się do skutecznego poruszania się na rynku pracy, 60 osób bezrobotnych uczestniczyło w warsztatach aktywizujących „Marketing w poszukiwaniu pracy – jak dotrzeć do pracodawcy”, „Życiorys zawodowy (CV) i list motywacyjny – moją wizytówką w staraniach o pracę”, „Zaprezentuj się profesjonalnie czyli oko w oko z przyszłym pracodawcą”. W trakcie zajęć uczestnicy mieli możliwość określić swoje umiejętności i predyspozycje zawodowe, poddać analizie oczekiwania i wymagania pracodawców oraz zasad przeprowadzania rozmowy kwalifikacyjnej, poznać metody poszukiwania pracy, zapoznać się z zasadami pisania życiorysów i listów motywacyjnych

Zadanie: Organizacja prac interwencyjnych, robót publicznych, staży dla młodzieży.

- Prace interwencyjne

W okresie 01.01.-31.12.2007 r. Starosta Powiatu Białostockiego podpisał z 188 pracodawcami 216 umów w sprawie organizacji 288 miejsc pracy w ramach zatrudnienia subsydiowanego.

Ogółem zatrudnienie podjęło 285 osób, w tym 159 kobiet.

W powiecie grodzkim pracę podjęły 173 osoby, w tym 97 kobiet. Spośród osób zatrudnionych 97 osób, w tym 50 kobiet to młodzież do 25 roku życia, natomiast 75 osób, w tym 48 kobiet stanowią osoby długotrwale bezrobotne, przy czym 32 osoby, w tym 13 kobiet to osoby powyżej 50 roku życia. W ramach prac interwencyjnych pracodawcom zrefundowano koszty wynagrodzeń w wysokości 1.250.158 zł.

- Roboty publiczne

W ramach robót publicznych organizowanych przez Urząd Miejski przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy firmy drogowe zatrudniły 35 bezrobotnych przy budowie ulic: Konopnickiej, Sobolewskiej, Podłużnej, Ciesielskiej i Kopernika.

W okresie od 01.01.-31.12.2007 r. Starosta Powiatu Białostockiego zawarł 44 umowy z 20 organizatorami robót publicznych w sprawie zatrudnienia 271 osób bezrobotnych.

Ogółem w tym okresie w ramach robót publicznych pracę podjęło 247 osób bezrobotnych, w tym 81 kobiet.

Z powiatu grodzkiego zatrudniono 58 osób, w tym 23 kobiety. Spośród zatrudnionych 1 osoba (kobieta) to młodzież w wieku do 25 roku życia, 19 osób, w tym 3 kobiety stanowią bezrobotni powyżej 50 roku życia oraz 51 osób, w tym 22 kobiety należało do kategorii osób długotrwale bezrobotnych.

Z powiatu ziemskiego pracę podjęło 189 osób, w tym 58 kobiet. Spośród osób zatrudnionych 8 osób, w tym 2 kobiety stanowiły młodzież w wieku do 25 roku życia, 97 osób, w tym 21 kobiety należało do grupy osób powyżej 50 roku życia, natomiast 154 osoby, w tym 49 kobiety to długotrwale bezrobotni.

Zatrudnieni bezrobotni w ramach robót publicznych wykonywali zadania z zakresu:

- realizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- realizacji ustawy o pomocy społecznej,
- zadań inwestycyjnych w gminach np.: budowa mieszkań socjalnych, budowa ulic, prace modernizacyjne w obiektach gminnych, budowa wodociągu, modernizacja obiektów sportowych.

Organizatorzy robót publicznych otrzymali refundacje wynagrodzeń w kwocie 1.119.665 zł.

- Organizacja miejsc odbywania stażu dla bezrobotnej młodzieży

W celu umożliwienia bezrobotnej młodzieży zdobycia praktycznych umiejętności, które są niezbędne do wykonywania pracy na danym stanowisku bądź w zawodzie, Starosta Powiatu Białostockiego zawierał z pracodawcami umowy dotyczące organizacji miejsc odbywania stażu.

W 2007 r. zawarto 661 umów z 415 pracodawcami w sprawie organizacji 1037 miejsc odbywania stażu. Ogółem w w/w okresie staż podjęło 1007 bezrobotnych, w tym 846 kobiet.

Zadanie: Dostosowywanie profili kształcenia zawodowego do wymogów rynku pracy.

W celu dostosowania profili kształcenia zawodowego do wymogów rynku pracy, ze strony Departamentu Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego zostały podjęte następujące działania:

- wprowadzono nowe profile kształcenia oraz nowe zawody w ofercie edukacyjnej szkół zawodowych Miasta Białegostoku,
- nawiązano współpracę z zakładami pracy poszukującymi wykwalifikowanych osób do pracy,
- zorganizowano III edycję konferencji zawodowej „Kształcenie zawodowe-egzaminy zewnętrzne-rynek pracy”, mającej na celu promocję szkolnictwa zawodowego,
- kontynuowano współpracę z Wojewódzkim Urzędem Pracy i Powiatowym Urzędem Pracy.

Powiatowy Urząd Pracy organizował różnego rodzaju szkolenia zawodowe skierowane m.in. do tych osób, które nie posiadają żadnych kwalifikacji zawodowych bądź utracili zdolność do wykonywania pracy w danym zawodzie lub nie mają szans na uzyskanie zatrudnienia z uwagi na dotychczasowe umiejętności. Uczestnictwo w szkoleniach ma na celu pomoc w dostosowaniu się do zmiennych wymogów rynku pracy, a także zwiększenie mobilności zawodowej. W 2007 r. na szkolenia skierowano ogółem 1 473 osoby bezrobotne i poszukujące pracy w tym z powiatu grodzkiego 1 084 osoby.

Cel operacyjny: Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Zadanie: Wspieranie działań organizacji pozarządowych w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

W 2007 r. MOPR wspólnie z Zespołem Szkół Katolickich, Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Specjalnej Troski „Jeden Świat”, Polskim Stowarzyszeniem Pedagogów i Animatorów „Klanza” i in. organizował imprezy sportowe i integracyjne, choinkę, warsztaty teatralne, „Giełdę szans”, w których uczestniczyły osoby niepełnosprawne.

Z dofinansowania PFRON w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych skorzystały następujące organizacje pozarządowe:

- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rehabilitacji Psychiatrycznej,
- Klub Sportu i Turystyki Niewidzących i Słabowidzących,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Towarzystwo Pomocy Głuchoniemym,
- Klub Amazonki,
- Polski Związek Głuchych,
- Polski Związek Niewidomych,
- Stowarzysz. Samopomocowe Rady Seniorów Dz. Antoniuk.

Ponadto Zespół Pracowników Socjalnych Nr 9 MOPR stale współpracuje z firmą T-MATIC Grupa Komputer Plus będącą organizatorem projektu „Sprawni niepełnosprawni – aktywizacja zawodowo – psychologiczna osób niepełnosprawnych na rynku pracy”, którego celem jest udzielanie wsparcia bezrobotnym osobom niepełnosprawnym w wyborze drogi zawodowej, określeniu predyspozycji i tożsamości zawodowej.

Zadanie: Współpraca z PFRON w zakresie realizacji programów na rzecz osób niepełnosprawnych.

W ramach współpracy z PFRON niepełnosprawni wychowankowie WPOW „Dwójka” skorzystali z dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych. Słabo mówiący wychowanek miał dofinansowany zakup komputera z profesjonalnym programem logopedycznym.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2007 r. realizował „Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2003-2008”.

Zadanie: Wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez usługi dopasowane do ich potrzeb.

W ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie:

- Zespół Pracowników Socjalnych Nr 9 włączył się do realizacji programu z firmą Biuro Projektu „Training Group”, która realizowała projekt pt. „Czas na efektywność” skierowany do osób bezrobotnych o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ruchowej, zarejestrowanych w Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne poszukujące pracy;
- Dział Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych m. in.:
  - prowadził sprawy dotyczące dofinansowania ze środków PFRON oraz działalności warsztatów terapii zajęciowej;
  - udzielał osobom niepełnosprawnym specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, prawnego;
- Środowiskowy Dom Samopomocy kontynuował działalność 7 pracowni. Z zajęć w placówce korzystało 48 uczestników, w tym: 10 z chorobą psychiczną i 38 osób z upośledzeniem umysłowym. W ciągu roku ubyło 7 osób, przybyło 6. Troje podopiecznych ŚDS podjęło pracę, 1 z podopiecznych ukończyła kurs komputerowy, oraz 1 podopieczny korzystał z zajęć w Klubie Pacjenta przy ul. Grottera.

W 2007 r. Powiatowy Urząd Pracy skierował na różnego rodzaju szkolenia ogółem 151 osób niepełnosprawnych, w tym z powiatu grodzkiego 122.

CEL STRATEGICZNY:

III. WZMACNIANIE POTENCJAŁU SPOŁECZNOŚCI MIASTA, JEJ INSTYTUCJI I ZASOBÓW

Cel operacyjny: Przygotowywanie młodzieży do aktywnego uczestnictwa w społeczności lokalnej

Zadanie: Włączanie dzieci i młodzieży w działania na rzecz właściwego środowiska i innych potrzebujących osób.

Departamentu Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Białymstoku realizował zadanie poprzez:

- organizowanie zbiórek środków finansowych w ramach akcji: „Góra grosza”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Grosik dla zwierzątka”, na rzecz fundacji „Mam marzenie”, „Szkoła Pomóż i Ty”;
- akcje charytatywne organizowane na terenie szkół we współpracy z „Caritas”, „Eleos”, parafiami: akcja „Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom”, „Jałmużna Wielkopostna”;
- udział w akcji „Sprzątanie Świata”, sadzenia drzewek na terenie szkoły i miasta, „Cała Polska czyta dzieciom”;
- realizację międzynarodowego programu „Moja kultura, Twoja kultura – Nasza kultura” w ramach programu Sokrates-Comenius;
- organizowanie spotkań uczniów z pensjonariuszami Domu Spokojnej Starości, Sybirakami,
- współpracę z klubem osiedlowym „Gaj”; Schroniskiem dla zwierząt w Białymstoku, Pogotowiem Opiekuńczym w Białymstoku, Towarzystwem Przyjaciół Chorych „Hospicjum” w Białymstoku,
- współpracę z Towarzystwem do walki z Kalectwem, Stowarzyszeniem „Jeden Świat” Wielofunkcyjną Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą „Jedynka” w Białymstoku, Domem Małego Dziecka, Fundacją Edukacji i Twórczości w Białymstoku, Młodzieżowym Ośrodkiem Terapii i Readaptacji ETAP, punktem konsultacyjnym MONAR, policją, Policijną Izbą Dziecka w Białymstoku, Akademią Medyczną w Białymstoku, Fundacją „Dr Clown”;
- organizację akcji „Ratujmy Cmentarze” – opieka nad grobami poległych żołnierzy na Cmentarzu Wojskowym w Białymstoku;
- akcję Krwiodawstwa,
- aktywną działalność Klubu Miłośników Podlasia, którego spotkania dotyczą następującej tematyki: Tatarzy na Podlasiu, mniejszość białoruska na Podlasiu, Żydzi na Podlasiu, gwara Podlasia,
- udział Szkolnych Pocztów Sztandarowych w obchodach Świąt Narodowych organizowanych przez Miasto Białystok,
- realizację programu edukacyjnego „Nasz region Podlasie”, „Białystok-moje miasto”, „Programu wychowania patriotycznego”, „Literacki Atlas Polski”, „Opowiem Ci o wolnej Polsce”;
- udział uczniów w różnego rodzaju formach edukacji prowadzonej przez białostocki Oddział IPN,
- udział w projekcie Centrum Edukacji Obywatelskiej „Śladami przeszłości”;

- działanie szkolnych kół wolontariatu przy PCK, „Caritas”,
- indywidualne konsultacje merytoryczne i prawne programów związanych z organizowaniem wolontariatu;
- szkolenie wolontariuszy pn. „Dlaczego warto być wolontariuszem?” (Podlaskie Centrum Wolontariatu);
- udział w szkoleniu „Rozwiązywanie konfliktów we współpracy z nauczycielem, rodzicem, uczniem”, „Samobójstwa dzieci i młodzieży. Profilaktyka i interwencja”, „Stres pod kontrolą”, „Mediacja rówieśnicza”, „Szkolni liderzy młodzieżowi”, „Chcę być dobrym wychowawcą”;
- udział nauczycieli – opiekunów w szkoleniu na temat wolontariatu „Szkoła pomaga innym”, zorganizowanym przez Urząd Miejski w Białymstoku.

Zadanie: Rozwijanie idei wolontariatu i wylawianie liderów.

W ramach współpracy WPOW „Jedynka” z Centrum Wolontariatu oraz Duszpasterstwem Akademickim do pracy w placówce skierowano wolontariuszy, którzy będąc wsparciem wychowawców w realizacji programu placówki, przygotowywali się jednocześnie do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

Systematyczną pracę z wolontariatem na terenie placówki prowadziła WPOW „Dwójka”. W roku 2007 odbyły się tu dwa szkolenia dla młodzieży, która zgłosiła chęć zostania wolontariuszem w w/w placówce:

- pierwsze - prowadzone przez pracowników Fundacji Edukacji i Twórczości wg programu „Starszy brat, starsza siostra”,
- drugie - przeprowadzone przez psychologa i terapeutę placówki „Przyjaciel dziecka”.

WPOW „Dwójka” pozostaje w ścisłym kontakcie z wolontariuszami i ich nauczycielami z różnych szkół ponadgimnazjalnych, ze studentami różnych uczelni (m.in. Uniwersytetu w Białymstoku, Politechniki Białostockiej, Akademii Medycznej) oraz młodzieżą z różnych stowarzyszeń i organizacji np. Caritas Akademika. Wspiera także młodzież szkolną odbywającą szkolenia informacyjne z okazji tzw. Dnia przedsiębiorczości.

W roku 2007 podpisano ponad 40 porozumień z pełnoletnimi wolontariuszami, którzy zaoferowali swoją pomoc indywidualnym dzieciom, grupom, czy całej placówce. Pomoc ta polegała w szczególności na organizowaniu wychowankom placówki różnych uroczystości, wyjść na zewnątrz, pomocy w odrabianiu zaległości w nauce, zabawie i uczeniu mowy najmłodszych wychowanków. WPOW „Dwójka” pozostaje również w stałym kontakcie z kilkoma osobami dorosłymi, pracującymi indywidualnie jako wolontariusze.

W roku 2007 po raz dwunasty został zorganizowany Samorządowy Konkurs Nastolatków „Ośmiu wspaniałych” promujący wolontariat oraz postawy prospołeczne wśród młodzieży.

Ponadto idea wolontariatu była rozwijana poprzez realizację programu „Starszy Brat, Starsza Siostra”, „Góra grosza” (inicjatorem było Stowarzyszenie „Nasz Dom”).

Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych współuczestniczyło w organizowaniu szkoleń z zakresu wolontariatu m.in. "Jak zdobyć i zatrzymać wolontariusza?" adresowanego do koordynatorów wolontariuszy.

W spotkaniu wzięły udział osoby zainteresowane rozwijaniem w swojej placówce programów wolontarystycznych: przedstawiciele organizacji pozarządowych i placówek opiekuńczych oraz nauczyciele szkół średnich.

Zadanie: Rozwijanie i wzmacnianie w dzieciach i młodzieży postaw proobywatelskich.

Młodzież szkolna uczestniczyła w corocznych miejskich uroczystościach m. in. „Marsz Polskiego Sybiru”.

Zadanie: Tworzenie i wspieranie programów integracyjnych aktywizujących społeczność lokalną na rzecz działań ukierunkowaną na pomoc dzieciom i młodzieży.

W roku 2007 WPOW „Dwójka” podjęła działania zmierzające do pomocy byłym wychowankom w znalezieniu pracy i mieszkania, w szczególności prowadzono na ten temat rozmowy z instytucjami i osobami prywatnymi. Podjęto również próby uwrażliwienia sąsiadów na mieszkających wokół nich byłych wychowanków placówek, szczególnie zaś na dziewczęta, które mają dzieci.

Zadanie: Szkolenie nauczycieli, terapeutów, a także liderów młodzieżowych mających na celu kształcenie umiejętności wykorzystywania dobrych przykładów.

W ramach szkolenia nauczycieli, terapeutów, a także liderów młodzieżowych mających na celu kształcenie umiejętności wykorzystywania dobrych przykładów realizowano program „Starszy brat, starsza siostra”.

Placówki opiekuńczo - wychowawcze organizowały spotkania z pracownikami Komendy Policji, Poradni Psychologicznej - Pedagogicznej, świetlic socjoterapeutycznych, pedagogiem szkolnym, pielęgniarką nt. bezpieczeństwa, zagrożeń, patologii oraz umiejętnego zachowania się w w/w sytuacjach.

Cel operacyjny: Autokreacja i samorealizacja najstarszego pokolenia.

Zadanie: Wspieranie różnorodnych form twórczości.

▪ **Stwarzanie warunków do rozwoju wymiany międzypokoleniowej, budowanie poczucia solidaryzmu międzypokoleniowego.**

- W 2007 roku w strukturze MOPR kontynuował swoją działalność Klub Seniora mieszczący się przy ul. Białej 13/33, którego głównym celem było udzielanie pomocy Seniorom, aktywizowanie społeczności osób starszych i społeczności lokalnej do działań wspierających ludzi starszych. Pracownik socjalny pracujący w Klubie, w ramach swoich zadań, podejmował współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zmierzającą do organizacji imprez na rzecz Seniorów tj. m.in. Polskim Związkiem Emerytów i Rencistów, Zarządem Okręgowego Związku Działkowców, Fundacją „Dom”, Stowarzyszeniem „Klanza”, Zakładem Gerantologii Społecznej i Klinicznej AMB, Stowarzyszeniem Przyjaciół Rehabilitacji, Szkołą Policealną Nr 2 Pracowników Medycznych i Społecznych, Fundacją „JA Kobieta”, „50+Seniorzy XXI Wieku”, Fundacją „Emeryt”, Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce z Warszawy, duszpasterstwem seniorów.

W ramach podejmowanych działań na rzecz seniorów zorganizowano wiele imprez, m.in.: „Dzień Babci i Dziadka”, „Walentynki”, „Dzień Kobiet i Czterdziestu Męczenników”, „Ekumeniczne Śniadanie Wielkanocne”, „Dzień Matki i Dziecka”; imprezę plenerową „Pożegnanie Lata - Dzień Działkowca” we współpracy z zarządami Rady Seniorów i Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. M. Kopernika (uczestniczyło 200 osób), „Spotkanie andrzejkowe”, „Ekumeniczne spotkanie oplatkowe”. W miesiącach czerwiec – sierpień zorganizowano „Letni wypoczynek dla niepełnosprawnych seniorów”; w każdym z miesięcznych turnusów uczestniczyło 30 seniorów.

W 2007r. miały miejsce uroczystości honorujące pracę seniorów:

- „Wojewódzki Dzień Seniora”, na którym Wojewoda Podlaski listami gratulacyjnymi wyróżnił 103 najaktywniejszych członków seniorskich organizacji pozarządowych. W spotkaniu udział wzięło 300 osób z terenu województwa podlaskiego.
  - „Ogólnomiejski Dzień Seniora” pod patronatem Prezydenta Miasta Białegostoku zgromadził najaktywniejszych seniorów działających na rzecz starszych mieszkańców naszego miasta. W spotkaniu udział wzięło 300 osób, poza seniorami uczestniczyli przedstawiciele władz miejskich i Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.
- W Domu Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej 9 w Białymstoku organizowano:
    - udział w terapii zajęciowej (pracownia plastyczna, pracownia gospodarstwa domowego, zespół muzyczny „Świerki”, kółko literackie, kółko sportowo- rekreacyjne);
    - podnoszenie sprawności i aktywizowanie mieszkańców (spacery, gimnastyka na wesoło, zajęcia sportowe na powietrzu, zajęcia na oddziale rehabilitacji - hydroterapia, gabinet usprawniania leczniczego, ciepłolecznictwo);
    - wyjścia do kina;
    - wycieczki,
    - turnieje rekreacyjno – sportowe,
  - spotkania integracyjne z młodzieżą i mieszkańcami innych placówek (przedszkola, szkoły, stowarzyszenia, osiedlowe kluby seniorów, inne domy pomocy społecznej);
  - uczestnictwo w corocznych Przeglądach Zespołów Artystycznych;
  - cykliczne imprezy kulturalno – oświatowe (Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Powitanie wiosny, Pożegnanie lata, Dzień Seniora, Andrzejki, Wigilia).
- W ramach działalności Uniwersytetu III Wieku odbywają się zajęcia edukacyjne (j. angielski, j. niemiecki, j. francuski) gimnastyczne oraz rozwijające pasje i zainteresowania seniorów: sekcje brydża, haftu.

▪ **Otwarcie placówek całodobowego pobytu na potrzeby lokalne.**

- 1 lutego 2007 r. w ramach Domu Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej rozpoczął działalność oddział dla osób przewlekle psychicznie chorych na 30 miejsc znajdujący się w filii w Bobrowej. Na oddział ten są kierowane osoby przewlekle psychicznie chore na podstawie postanowień sądu. Oddział świadczy usługi w zakresie potrzeb bytowych, zdrowotnych, opiekuńczych i wspomagających całodobowo.
- 1 marca 2007 r. w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej rozpoczął działalność oddział dziennego pobytu dla osób z chorobą Alzheimera. Z dziennego pobytu korzystają osoby pełnoletnie (zwykle w podeszłym wieku), w oparciu o skierowanie lekarza specjalisty. Oddział realizuje swoje zadania poprzez zapewnienie miejsca przebywania mieszkańców w godzinach od 7.00 do 17.00 w dniach roboczych oraz 2 posiłków dziennie. Ponadto zapewnia się opiekę lekarską i pielęgniarską oraz udziela się pomocy

w podstawowych czynnościach życiowych. Wspomaga się chorych poprzez ich udział w terapii zajęciowej, muzykoterapii, ergoterapii, arteterapii, kinezyterapii i dogoterapii. Pomaga się w podnoszeniu sprawności i aktywności psychicznej i fizycznej.

▪ **Wspieranie organizowania wypoczynku i zajęć sportowych dla osób w podeszłym wieku.**

Dom Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej realizował zadanie poprzez:

- zajęcia biblioteczne (Kącik Literacki),
- wyjścia do kina, wycieczki, pielgrzymki,
- turnieje rekreacyjno-sportowe,
- udział w corocznym Plenerze Malarskim i Przeglądach Zespołów Artystycznych (Zespół „Świerki”),
- imprezy kulturalno-oświatowe organizowane w ciągu całego roku na terenie Domu (cyklicznie – Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki, powitanie wiosny, pożegnanie lata, Dzień Seniora, Andrzejką, Wigilia),
- udział w terapii zajęciowej (pracownia plastyczna, pracownia gospodarstwa domowego, zespół muzyczny „Świerki”, kółko literackie, kółko sportowo-rekreacyjne),
- podnoszenie sprawności i aktywizowanie mieszkańców (spacery, gimnastyka na wesoło, zajęcia sportowe na powietrzu, zajęcia na oddziale rehabilitacji – hydroterapia, gabinet usprawniania leczniczego, ciepłolecznictwo).

CEL STRATEGICZNY:

IV. ROZWIJANIE POTRZEB AKTYWNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU SPOŁECZNYM – SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE, PARTCYPACJA SPOŁECZNA.

Cel operacyjny: Tworzenie warunków do partnerstwa i budowania zrębów społeczeństwa obywatelskiego.

Zadanie: Wspieranie i finansowanie inicjatyw obywatelskich.

Powyższy cel zrealizowano poprzez:

- rozwijanie współpracy szkół i placówek oświatowych z organizacjami pozarządowymi,
- organizowanie szkoleń, warsztatów dla przedstawicieli samorządów szkolnych, dotyczących kształcenia umiejętności właściwego postępowania oraz rozbudowy samorządności szkolnej,
- dofinansowanie inicjatyw szkolnych, tj.: konkursy, imprezy, uroczystości, wycieczki szkolne,
- stworzenie warunków do rozwoju samorządności mieszkańców DPS.

Zadanie: Rozwój współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym i publicznym.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w celu pełnego zaspokojenia potrzeb socjalnych i realizacji ustawowych zadań, mógł liczyć na współpracę i zaangażowanie różnych instytucji, organizacji pozarządowych, szkół, Kościoła Katolickiego i innych kościołów oraz władz lokalnych. Pracownicy socjalni współpracowali z działającymi w mieście instytucjami i organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy. Zintegrowana pomoc wszystkich podmiotów działających w środowisku lokalnym na rzecz osób najbardziej potrzebujących przyczynia się do zwiększenia skuteczności pomocy społecznej.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej współpracował z organizacjami pozarządowymi: Stowarzyszeniem Osób Samotnych i Samotnych Niepełnosprawnych „Nadzieja”, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Chorym na Stwardnienie Rozsiane i Kołem Sybiraków Nr 14.